17 OCAK 1980 PERŞEMBE 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi

Demokrat

CHP'li 6 parlamenter Antakya'daki devlet terörünü anlattı

"Olaylardan Emniyet Müdürü sorumludur,"

● HALKIN CAN GÜVENLİĞİNİN KALMADIĞINI BİLDİREN CHP'Lİ 6 PARLAMENTER, "HATAY HALKI, KAHRAMANMARAŞ SOYKIRIMINI YENİDEN YAŞAMAYA ZORLANMAKTADIR" DEDİ.

● VALİ'NİN AYIRIMCI, EMNİYET MÜDÜRÜ'NÜN IRKÇI, ŞÖVEN TUTUMLU OLDUĞUNU SÖYLEYEN PARLAMENTERLER, "HATAY TALİHSİZLİĞİNİ VALİNİN KİŞİLİĞİNDE BULDU" ŞEKLİNDE KONUŞTULAR'

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP'nin Hatay Senatörü Mehmet Sönmez ile Hataylı beş milletvekili, parlamentoda dün bir basın toplantısı düzenleyerek Hatay olaylarını, vali ile, devletten halktan çok MHP'ye ve ağalara hizmeti görev sayan Emniyet Müdürü'nün yarattığını söylediler.

Hatay olaylarından yöneticilerin sorumlu olduğunu belirten parlamenterler, kentte estirilen terörün resmi makamlardan da kaynaklandığını belirterek özetle şöyle dediler:

"Hatay halkı MHP destekli AP iktidarının işbaşına gelmesiyle Kahramanmaraş soykırımını yeniden yaşamaya zorlanmaktadır. Hatay'da bugün savaş sonrası bir tedirginlik ve sessizlik vardır. Hatay'da göç başlamıştır. Alevi, sunni ,hıristiyan ve kendileri gibi düşünmeyenlerin can güvenliği yoktur. Buna da neden valinin çirkin ayırımcı politikası, Emniyet Müdürü'nün ırkçı, şöven tutumudur. Hatay'da kardeşliği ve barışı sağlamakla görevliler sorum-

(Devamı 7.Sayfada)

Kemal Türkler

Maden-İş yöneticileri teslim oldu

HABER MERKEZİ

Türkiye Maden-İş Sendikası 23. Dönem Merkez Genel Kurulu'nda Enternasyonal Marşı'nın söylendiği gerekçesiyle haklarında Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından tutuklanma kararı çıkan Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, yöneticileri Kemal Daysal, Bahtiyar Erkul, Mehmet Karaca ve Baştemsilci, Nejdet Onaran ile Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen, ve Baysen Genel Başkanı Cevat Özhasırcı, dün Sıkıyönetim Komutanlığına giderek teslim oldular. Bu konuda ortak bir açıklama yapan Maden-İş 23. Dönem Merkez Genel Kurulu Divan üyeleri, aynı gerekçeyle gözaltına alınan dört Maden-İş yöneticisinin tahliye edilmesiyle son tutuklanma kararına kadar geçen sürede, Maden-İş'in Gaziantep İrtibat Bürosu'nun basılıp mühürlendiğini Ankara Bölge Temsilciliği-

(Devamı 7.Sayfada)

Sorumlular devleti değil MHP'yi temsil ediyor

Yaşar GÖREN ANTAKYA'DAN BİLDİRİYOR

● ANTAKYA'DA FAŞİST SALDIRILARI MOBİLYA ATÖLYESİ SAHİBİ AHMET ŞAHBAZ, OTO GALERİSİ SAHİBİ KEMAL KANATLI VE ŞOFÖRLER DERNEĞİ'NDE ÇALIŞAN İDO LAKAPLI BİR ŞAHIS YÖNETİYOR.

HABERİ 4. SAYFADA

Direnişçi işçilere baskı yapmayı reddeden

Cibali Tütün Fabrikası Müdürü görevden alındı

HABER MERKEZİ

Cibali Tekel Tütün Fabrikası'nda direniş yapan işçilerin eski yalcacak paralarını ödeyen ve işçilere herhangi bir baskı yapmayı reddeden Fabrika Müdürü Osman Ölçün görevinden alındı.

Öte yandan diğer Tekel Fabrikalarındaki direnişler sürüyor. Cevizli'deki fabrikalarda jandarmalar, salı günü işçileri zorla çalıştırmak için dipçik ve süngüyle çeşitli saldırılarda bulundularsa da başarılı olamadılar.

Öte yandan, pazartesi günü Ankara Bira Fabrika'sında dört saat kadar direniş yapılması üzerine gözaltına alınan 23 kişinin halen salıverilmediği bildirildi.

(Devamı 7.Sayfada)

Baskı yasalarına AP'liler de muhalefet etmeye başladı

AP ve MHP'li parlamenterler, CHP'nin kendi hükümeti döneminde getirdiği yasa tasarısına muhalefet etmekle oyun bozanlık ettiğini öne sürerlerken, bazı AP'li ve MHP'li parlamenterlerin de komisyonda yasa tasarısına muhalif kaldıkları bildirildi.

(Devamı 7.Sayfada)

Antakya'da faşistler tarafından tezgahlanmak istenen olaylar nedeniyle göç başladı. Çok sayıda kişi kentten ayrılırken esnaf kepenkleri indirerek dükkanlarını açmıyor.

Ortak Pazar ile Türkiye ilişkileri yeniden canlanıyor

HABERİ 7. SAYFADA

NATO ile AET Sovyetler'e karşı alınacak önlemlerde anlaşamadı

HABERİ 7. SAYFADA

Prof.Soysal'ın DEMOKRAT'a özel demeci

"Türkiye özgürlük düzeninden vazgeçme tehlikesinde"

● TÜRKİYE'NİN SON OLAYLAR NEDENİYLE PANİĞE KAPILDIĞINI SÖYLEYEN SOYSAL, "İŞİN ÜZÜLÜNECEK YANI, YASALARI UYGULAMAK ZORUNDA OLANLARIN BAŞARISIZ SONUÇLARI BECERİKSİZLİKLERİNE BAĞLAYACAKLARI YERDE YASA DEĞİŞİKLİĞİ İSTEMELERİDİR" DEDİ.

ANKARA-Kemal BALCI

Demirel-Ecevit buluşmasından sonra gündeme gelen ve iki liderin üzerinde anlaştıkları açıklanan Anayasa değişikliği istemlerine tepkiler sürüyor. SBF Anayasa Profesörü ve Uluslararası Af Örgütü İkinci Başkanı Mümtaz Soysal, Anayasa değişikliği istemine karşı çıkarak, "Türkiye son olayların etkisiyle büyük bir paniğe kapılıp, uzun bir birikim sonucu eriştiği özgürlük düzeninden vazgeçmek tehlikesiyle karşı karşıyadır." dedi.

Uzun birçalışma sonucu yazdığı "Anayasa Ders Kitabı" nedeniyle 12 Mart döneminde yoğun baskılara hedef olan Prof. Soysal, şiddet olaylarının yasalardaki boşluklar ya da hükümlerdeki yumuşaklıklar yüzünden sürüp gittiği düşüncesini de kolay bir kaçış yolu olarak niteledi.

Profesör Mümtaz Soysal Demokrat'a verdiği özel demeçte şunları söyledi:

"Türkiye son olayların etkisiyle, büyük bir paniğe kapılıp uzun bir birikim sonucu eriştiği özgürlük düzeninden vazgeçmek tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Anarşi denen örgütün temelindeki ekonomik ve sosyal nedenlere gereğince eğilinmediği gibi, kısa sürede alınacak önlemler bakımından da gerekli odakların üzerine yeterli cesaretle gidilmemektedir.

Anarşinin yasalardaki bir takım boşluklar ya da hükümlerdeki yumuşaklıklar yüzünden sürüp gittiği düşüncesi, kolay bir kaçış yolu olarak kullanılmaktadır.

(Devamı 7.Sayfada)

Birikmiş ithalat borçlarının tasfiyesi için Türkiye'ye baskı yapılıyor

ANKARA (ANKA)

Türkiye'nin birikmiş ithalat borçlarının tasfiyesi için baskıların yoğunlaştığı bildirilmektedir. Bu baskılar karşısında OECD bünyesinde sağlanan ithalat kredilerinin de verimli bir biçimde işletilemediğini dikkate alan Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası yetkililerinin, gerekli ödemeleri yapmaya özen gösterdiği izlenmektedir. Kredili ithalat borçlarının süresi içinde ödenmesiyle, bu kredi olanaklarının açık tutulmasına çalışıldığı savunulmaktadır.

Merkez Bankası ile döviz pozisyonu tutmaya yetkili özel bankaların "yabancı para nakit durumu"nu gösteren kasım 1979 tarihli en son verilere göre, bu av icinde

(Devamı 7.Sayfada)

TMMOB Genel Başkanı Öztürk:

DPT emperyalist kuruluşların isteği yönünde kadrolaştırıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Başkanı Teoman Öztürk dün yaptığı yazılı açıklamada, DPT'de çalışan devrimcilerin görevden alınmalarını eleştirerek DPT çalışanlarının mücadelesini destekleyeceklerini söyledi.

Dünya Bankası'nın Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın değiştirilmesini istediği bir sırada DPT'deki devrimci çalışanların işine son verilmesine dikkati çeken Öztürk açıklamasında şöyle dedi:

"Emperyalist kuruluşların istemleri doğrultusunda yapılacak düzenlemelerden önce buna en-

(Devamı 7.Sayfada)

İran, ABD'li gazetecileri sınırdışı ediyor

TAHRAN (THA)

İran Devrim Konseyi ülkede bulunan bütün Amerikalı gazetecilerin Cuma gününe kadar sınır dışı edileceklerini açıkladı. Konsey ayrıca, Batı Alman ve İngiliz gazetecilerinin de "yalan haber" göndermeye son vermedikleri takdirde

(Devamı 7.Sayfada)

ÜÇ YANIMIZ DENİZ, BALIĞA HASRETİZ

Et fiyatlarının 300 lirayı bulduğu İstanbul'da balık fiyatları da aynı düzeye gelmeye başladı. Fiyatları görenler "Bundan böyle balık yemek de hayal oldu" diyorlar. (FOTOĞRAFLAR: ESAT PAPİLA)

Romen tankerinin yanmasından sonra bir ara ucuzlayan balık fiyatları son günlerde alabildiğince arttı. En ucuz balık olarak bilinen hamsi ve ıstavrit bile alınamaz oldu.

Emekçinin günlük kazancı bir kilo balık almaya yetmiyor

HABER MERKEZİ

Deniz ürünleri ve balık tablalarının yanına yaklaşılmıyor. Üç bir yanı denizlerle kapalı ülkenin halkı uzun zamandır balığa hasret kaldı. Balık ve her türlü su ürünleri zengin evlerinde bile lüks olmaya

(Devamı 7.Sayfada)

2 ilkokul öğrencisi önce gözaltına alındı sonra serbest bırakıldı

HABER MERKEZİ

Kahramanmaraş katliamını protesto eylemlerinden sonra görevlerinden alınan öğretmenlerin geri verilmesini isteyen öğrenci, öğretmen ve velilerin tepkileri sürerken, İstanbul Ümraniye Birlik İlkokulu öğrencisi iki çocuk, "güvenlik görevlilerine kartopu attıkları" gerekçesiyle gözaltına alındı.

İSTANBUL

Ümraniye Birlik İlkokulu öğrencileri, öğretmenlerinin geri verilmesi isteğiyle yürüyüş yaptılar. Jandarma karakolu önüne kadar yürüyen küçük öğrenciler, "öğretmenlerimizi isteriz" diye slogan atarak karakolu kartopuna tuttular. Jandarmaların öğrencilere müdahale etmesi sonunda iki ilkokul öğrencisi ile halktan da iki kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Öğrencilerin daha sonra serbest bırakıldıkları öğrenildi.

(Devamı 7.Sayfada)

Bir günlük genel grevde işçiler sloganlar atarak yürüyüş yaptı.

İtalya'da bir günlük genel grev yapıldı

ROMA (THA)

İtalya'da belli başlı işçi sendikaları, hükümetin çeşitli uyarılara rağmen enflasyon artış hızı ve gittikçe vahimleşen işsizlik sorunlarına karşı hiç bir önlem almamasını protesto amacıyla bir günlük grev yaptılar. İtalya Genel İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Sekreteri Luciano Lama grev başlarken şunları söyledi:

(Devamı 7.Sayfada)

"Nazım 1980" takvimini hazırlayan İbrahim Demirel gözaltında

ANKARA (DEMOKRAT)

Fotoğraf Sanatçısı ve Umut Poster'in Sahibi İbrahim Demirel, hazırladığı, "Nazım 1980" takvimindeki şiirlerde komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındı.

İbrahim Demirel'in hazırladığı, "Nazım 1980" posteri hakkında "Komünizmi över nitelikte" herhangi bir şey bulunmadığı için Ankara 9. Sulh Mahkemesi'nde takipsizlik kararı verilmişti.

Daha önce devrimci ozanlardan Ömer Zülfi Livaneli tarafından bestelenen ve plağa okunan Nazım Hikmet'in "Hoş Geldin Bebek", şiirinin özellikle üzerinde durulduğu belirtildi.

İstanbul'da yarım saat ara ile 2 kişi öldürüldü

● KARTAL GÜMÜŞSUYU ORTAOKULU ÖĞRENCİSİ CANAN BEYOĞLUNUN JANDARMA ERİNİN AÇTIĞI ATEŞ SONUCU ÖLDÜRÜLDÜĞÜ ÖNE SÜRÜLDÜ.

● SALİHLİ ADLİYESİ'NDE FAŞİSTLERİN AÇTIĞI ATEŞ SONUCU İGD ÜYESİ 2 GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ.

HABERİ 5. SAYFADA

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Çiçekli ve Boklu

Bayan –diyelim ki– Jane bundan yirmi yıl kadar önce Amerika'nın Filadelfiya kentinde yaşıyordu. Hâlâ yaşıyorsa iyice yaşlanmış olmalı. Daha o zamanlar orta yaşlı bir hatundu. Üniversitede Botanik (Bitki Bilim) profesörü olan eşi ile birlikte kentin blok apartmanlarından oluşan bir kesiminde oturuyordu. Herhangi bir özelliği yoktu bu kesimin. Bir ötekine benzer yapılardan oluşan sokaklar, mahalleler. Oldukça bakımsız, geçmişsiz, tekdüze. Bayan Jane ve eşinin yaşamları da tekdüze idi. Çocuksuz, olaysız, dırıltı ve zırıltısız. Gene de mutlu sayılırlardı. Birbirlerine yetiyorlardı.

Günün birinde profesör, sizlere ömür, biraz erkence öldü. Bayan Jane çok yalnız kalmıştı. Azıcık can sıkıntısından, azıcık da eşinin anısına... tuttu oturduğu dairenin balkonuna, pencerelerine saksılar yerleştirdi. Her birine değişik türden çiçek ekti. Ne de olsa çiçek ve tohumların yabancısı sayılmazdı. Kısa sürede bayan Jane'nin katı bir renk cümbüşüne dönüşüverdi. Komşusu, bayan Jane'e özendi. O da pencerelerini çiçek saksıları ile donattı. Derken, öteki katlardakiler... karşı apartmandakiler... tüm sokak çiçeğe kesti. Güzelleşti. Dairelerdeki perdeler değişti. Yenilendi. Yapılar boyandı. Sokağın çöpüne, temizliğine özen gösterildi. Boş bir arsa düzeltildi. Çocuk bahçesine çevrildi. Çok geçmeden çiçek –ve ardından temizlik, bakım– tutkusu öteki sokak ve mahallelere sıçradı. Bir iki yıl içinde kentin koskoca bir kesimi bambaşka, temiz, güleç, renkli bir görüntüye kavuştu.

Bu, herhangi bir ülkede geçebilecek –inanın uydurmadım– gerçek, tozpembe, çiçek kokulu bir öykü.

* * *

Kipkirli, lağım kokusu da var. İstanbul'da Feriköy'ün Baruthane deresinde. Aralık ayının ilk haftasında Baruthane gecekondu mahallesinde ana kanalizasyon borusu patladı. 115 ev sular altında kaldı. 254 kişi de açıkta. Lağım borusu eski değildi. Daha 1975'de yapılmıştı. Ancak, üzerine kamyon kamyon –belediye dökme müsaadesi verdiği müteahhitlerden kamyon başına 240 lira alıyordu– binlerce ton çöp, kum ve fabrika artığı yayılacağı hesaplanmadığından, çöküvermişti. Olayla yetkililer ilgilendi. Yarı çalışır üç-beş pompa gönderildi ise de suları boşaltmaya yetmedi. Bir ara Vali bile gelip durumu gördü. Evleri su altında kalanlardan bir bölümü konu komşuya sığındı. Bir bölümü de mahalledeki iki ilkokula ve boş bir öğrenci yurduna. Ne ki, buralarda fazla barınamadılar. Çıkartıldılar. Bu kez, 39 aile Feriköy İlkokuluna sığındı. Fakat, polis ve jandarmalar oradan da uzaklaştırdılar. Su, elektrik, kalorifer ve yemek bulacakları; ayrıca ev yapmak için en kısa sürede arsa ve malzeme verileceği vaadi ile Fatih Vakıf Öğrenci Yurduna gönderildiler. Ve söz verilenin tersine, tam bir sefalet ve perişanlığın içine düştüler.

Başlangıçta gazetelerde Baruthaneliler hakkında birkaç haber, hatta bir-iki fotoğraf çıktı. Ama, zamanla ilgi tavsadı. Unutuldular.

Ardından üç-dört genç kamuoyunun ilgisini sorunları üzerine çekebilmek amacıyla ölüm orucuna başladı. Nitekim, Belediye Başkanı ilgilendi. Semt sakinlerinden oluşan bir heyeti kabul etti. Konunun yeniden ele alınması için emir verdi.

Derken... Polis Fatih Yurdunu bastı. Ölüm orucu tutan dört kişiyi toplayıp, gözaltına aldı.

Bu kadar!

Anlaşılan, insanları her fırsatta gözaltına almak –çok doğal bir şeymiş gibi– sorun çözümlemekten daha kolay.

Devletti, Hükümetti Vakıftı, Belediye idi, Basındı, kamu yararına çalışan bunca kurum ve dernekti, onca para toplanan balo idi, kermesti... de şu koskoca beş milyonluk, ilgisiz, tepkisiz, vurdumduymaz, bencil kentte yapayalnız, desteksiz, torpilsiz, korunmasız bir avuç vatandaştı.

Biz –affedersiniz– ne boktan insanlarız.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

17 OCAK

1963 – 17 YILLIK BİR İŞÇİNİN İŞTEN ÇIKARILMASI PROTESTO EDİLDİ

Malatya Sümerbank Mensucat Fabrikasında 17 yıldır çalışan bir işçinin işine son verilmesi üzerine, durumu protesto için 130 işçi, 4 saat fabrika önünde gösteri yaptı.

1969 – "KATİL KOMER, SENİ İSTEMİYORUZ"

CIA ajanı olduğu bildirilen, Amerikan Büyükelçisi Robert Komer'e karşı tepkiler gelişiyor. Bugün, ODTÜ'de öğrenciler bir Amerikan bayrağı ile Komer'in resmini yaktılar.

Amerikan Büyükelçisi Komer, askeri müzeyi gezdiği sırada ODTÜ öğrencileri, "Katil Komer, Seni İstemiyoruz", "Kemal Kurdaş İstifa" gibi sloganlar atarak, "Bu Memleket, Bunca Emek Bizim" diye türküler söylediler.

O günlerde, Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Mehmet Barlas, "Dünyada Bugün" köşesinde şunları yazıyordu: "Amerikan Büyükelçisi Komer'in, Bergama'dan İzmir'e dönüşünde, yaptığı basın toplantısına bilinen 'bluejean' pantalonuyla katılınca, gazetecilere, "Kusura bakmayan CIA üniformamı değiştirmedim" dedi. Bir gazeteci bunun üzerine şu soruyu sordu: "Siz CIA'de çalışanlar üniforma giyer misiniz ki?"

1970 – İKİNCİ MEMUR MİTİNGİ YAPILDI

Türkiye Kamu Personeli Sendikaları Konfederasyonu tarafından Ankara'da düzenlenen ikinci memur yürüyüş ve mitingi yapıldı. Binlerce memur ve devrimci öğrenci kuruluşlarının katıldığı mitingde, "Başbakana Selam, Mücadeleye Devam", "Çıkarcı Memurluğa Paydos", "Politika Uşağı Memurlar İstemiyoruz" gibi pankartlar taşındı. Cemal Gürsel alanında toplanan binlerce memur, hizmetli ve devrimci öğrenci yürüyüş boyunca, iktidarın tutumunu yerdiler. Mitingde bir konuşma yapan Prof. Muammer Aksoy, "Topluma bir şey veremeyen yönetimlerin ondan saygı beklemeye hakkı yoktur" diyerek, memurların ilk hedefinin grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkını elde etmek olduğunu, boykot yapanlara ceza verilemeyeceğini vurguladı.

1979 – TÖB–DER'Lİ BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul'da Sağmalcılar Lisesi Beden Eğitim öğretmeni TÖB–DER üyesi Kâzım Uçkan, Bayrampaşa'da evinden okula giderken 3 kişinin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

1975 – YETKİ UYUŞMAZLIĞI NEDENİYLE İŞÇİLERLE POLİS ARASINDA ÇATIŞMA ÇIKTI

İstanbul'da Beko Teknik işyerinde, Maden–İş ile Türk–İş'e bağlı Cevher–İş Sendikası arasındaki yetki uyuşmazlığını çözüme bağlamak için 8. İş Mahkemesi'ne, Maden–İş'e üye olduklarını gösteren dilekçeleri vermeye topluca giden işçileri polis engellemeye çalıştı. İşçilerle polis arasında çıkan çatışmada 14 işçi ile Emniyet 1. Şube Başkanı yaralandı. Çatışmaya katılan 300 işçinin 181 gözaltına alındı.

YARADANA SIĞINIP

Çifte kerametler

Can YÜCEL

Hav hav du yu du du Mister Brav?

Pilizen müşerref Mister Çivits.

Çok az buluşmak vardı aramızda. Rötari Klöbde pek az, cenazede çok ekseriya.

Militere alındık, öyle buluştuk, müteşekkiriz uyarı mektupçularına.

Ben askerlik her zaman sevmişim, ne zaman kaçtım ben, o kovaladı beni.

Ben de doğumumdan beri orduya hayran, onun için başladıydım Urduca öğrenmeye. Kaldı maalesef çok meşguliyetten. Lâkin taktik severim çok, o yüzdendir tikim...

Bu araşit işine ne diyorsunuz, ekselans?

Anarşi yani? Merak hiç buyurmayın. Anlaşalım yeter ki. Siz damgalamayı çıkarırsınız, biz de Mütehassıs Mahkemeleri... Fevkalâde Tahtelbahir yasası da çıktı mı Meclisten tamamdır bu mesele, monşer...

İftihar söyleyeyim, sizi çok yatkın gördüm, aziz dost.

Seçimlerden beri öyle uykusuzum ki, sayın Kolleg, başımı yastığa koysam, hemen içim geçecek.

Ben de yorgunluktan, ah, dubaya döndüm. Memleket hizmeti, naparsınız! Size bir baraj sorum daha var. Keban'dan değil ama! Hah, hah, hah! Biliyorum anlamazsınız siz o işlerden... Söyler misiniz, lütfen, bana, bu Batılı bilâderlerimiz ne sebep kanımızı kurutuyor böyle? Verdim vereceğim, verdim vereceğim diye oynatıyorlar bizi çiftetelli... IMF de, OECD de, Dünya Bankası da aynı soyun oku hep.

Naçiz fikrimce, dostum, ne versek, siz daha fazlasını isteyecekler. Lâkin, mecburiyet tahtında verimkâr olacağız. Ortadoğu'da Pax Americana, yani Amerikan Pisi ancak böyle kurulacak. Ancak biz tabla teslim, arkadan gelecek para islim.

Demek istiyorsunuz, bu 1958 yılına avdet? Ama bu kemerler de ilelebet sıktırılmaz ki üstat?

Kemer olmazsa, naapalım, biz de palaskaya ederiz müracaat?

Füze üslerini de verdik, be monşer? Daha ne istiyorlar?

İsrail'le öpüşelim, Suudi'yle koklaşalım, İran'la didişelim, aşkımızdan ölelim istiyorlar.

Doğru, doğru. Unutmayalım ki, onların sayesinde ve ikili anlaşmalar yüz suyu hörmet geldik biz çifte kerametler yanyana.

Benim bir şiir var "Sıvri Ada" diye, onu okuyayım sane, aziz dost.

Ast olan yerde üst
Üst olan yerde üs
Üs olan yerde de as olur
Bay bay, may frend. Si yu sun...

FORUM

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başbakan Sayın Süleyman Demirel hakkında Anayasamızın 4'nücü ve Türk Ceza Kanunu'nun 125'nci maddesine aykırı davrandığı ve Ülkemizdeki ABD üs ve tesislerinin Ulusal çıkarlarımız dışında kullanılmasına izin verdiği için Anayasamızın 90 ve TBMM Birleşik toplantısı içtüzüğünün 12'nci maddesi uyarınca Meclis soruşturması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

1 - İsmail Hakkı Öztorun Adana Mv.	18.Mehmet Balta Artvin Mv.	35.Hasan Zengin Manisa Mv.
2 - Erol Saraçoğlu Ankara Mv.	19.Orhan Yağcı Bilecik Mv.	36.Semih Eryıldız Ankara Mv.
3 - Altan Tuna Çanakkale Mv.	20.Yılmaz Cemal Bor Niğde Mv.	37.Abdurrahman Oğultürk Ankara Mv.
4 - Kemal Anadol Zonguldak Mv.	21.Ahmet Melik Urfa Mv.	38.Sevil Korum İstanbul Mv.
5 - Süleyman Genç İzmir Mv.	22.S.Sırrı Ergun Edirne Senatörü	39.Aysel Baykal İstanbul Senatörü
6 - Necati Cebe Balıkesir Mv.	23.Nedim Tarhan Adana Mv.	40.Ahmet Türk Mardin Mv.
7 - Ertuğrul Günay Ordu Mv.	24.Oğuz Yazıcıoğlu Adana Mv.	41.Mustafa Şentürk Malatya Mv.
8 - Mustafa Gazalcı Denizli Mv.	25.Nizamettin Çoban Kütahya Mv.	42.Çağlayan Ege İstanbul Mv.
9 - Yücel Akıncı Konya Mv.	26.Burhan Garip Şavlı Muş Mv.	43.Sabri Öztürk Hatay Mv.
10 Temel Ateş Ordu Mv.	27.Süleyman Sabri Öznal Edirne Mv.	44.Ayhan Altuğ İstanbul Mv.
11 İskan Azizoğlu Diyarbakır Mv.	28.İsmail Akın Afyon Mv.	45.Yusuf Çetin Adıyaman Sen.
12.Hüseyin Kaleli Konya Mv.	29.Mehmet Sönmez Hatay Senatörü	46.Hüseyin Şükrü Özsüt Isparta Mv.
13.Ferhat Arslantaş İzmir Mv.	30.Sami Gökmen Muğla Mv.	47.Faik Öztürk Elazığ Mv.
14.Veli Zeren Yozgat Mv.	31.Orhan Caneri Çanakkale Mv.	48.Şükrü Bütün Çorum Mv.
15.Neccar Türkcan İzmir Mv.	32.Cemal Aktaş Burdur Mv.	49.Adnan Keskin Denizli Mv.
16.Mehmet Ali Pestilci Zonguldak Senatörü	33.Yaşar Ceyhan Ankara Mv.	50.Cavittin Yenal Edirne Mv.
17.Gündüz Onat Kırklareli Mv.	34.İbrahim Akdoğan Kocaeli Mv.	51.Abdullah Emre İleri Niğde Senatörü

ABD ile Türkiye arasında Savunma İşbirliği Anlaşması adı altında; ülkemizdeki Amerikan üs ve tesislerinin daimi statüye bağlanması konusunda ilgili hükümetlerin görüş birliğine vardıkları anlaşılmaktadır. Hazırlanan ortak anlaşma metni ilgili hükümetlerin onayına sunulmuştur.

1960'lardan sonra büyük bir sabır ve dikkatle sınır komşuları ve Ortadoğu ülkeleri ile oluşturulan ilişkiler, savunma işbirliği anlaşması ile bir çırpıda yok edilme noktasına getirilmiştir.

Bilindiği gibi ABD'nin Türkiye'deki üs ve tesisleri dört kategoride toplanmaktadır:

1-Vurucu üs ve tesisler "Hava alanları, Deniz üsleri, füze rampaları vs."

2-Elektronik istihbarat üs ve tesisleri

3-Muhabere tesisleri

4-Eğitim ve destek tesisleri

Kuzey Atlantik anlaşması 3.Maddesinden kaynaklanarak ABD ile yapılan 91 ikili anlaşma 3 Temmuz 1969 yılında yapılan "Ortak Savunma ve İşbirliği anlaşması" ile disipline edilmiş bulunmaktadır.

ABD'nin Kongre araştırma servisi Dışişleri ve Ulusal Savunma bölümünce "1977 Mart ayında hazırlanan rapora göre Türkiye'deki üs ve tesislerden sağladığı askeri olanaklar şunlardır:

İstihbarat faaliyetleri ile ilgili en geniş iki tesisten birisi Sinop, öteki Karamürsel'dedir. Sinop bir radar dinleme ve haberleşme merkezidir. Karadeniz bölgesindeki Sovyet Deniz ve Hava faaliyetleri ile füze deneme çalışmalarına ilişkin bilgiler toplanmaktadır.

Karamürsel'deki haberleşme ve dinleme merkezi, batı Karadeniz ve Boğazlar yöresindeki Sovyet Deniz trafiğini izlemektedir.

Diyarbakır üssü önemli istihbarat merkezlerinden biridir. Uzun menzilli Ufuk-ötesi bir radar ve haberleşme kompleksini içinde bulunduran bu üs, Sovyet Füze merkezlerinden deneme için atılan füzeleri ve öbür askeri faaliyetleri gözetlemekte, dinlemektedir.

Ankara yakınlarındaki Belbaşı'nda Sovyet nükleer denemelerini izleyen sismografik araştırma merkezi bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde çok sayıda ABD Savunma Haberleşme sistemi (DSC) terminalleri ve 14 NATO erken uyarı merkezi vardır.

Türkiye'yi çepeçevre saran haberleşme merkezleri birbirlerine ve Diyarbakır Haberleşme üssüne, buradan da ABD'nin uydu haberleşme sistemine bağlanarak bir bütün oluştururlar.

ABD istihbarat tesisleri ile Sovyet savaş gemilerinin Ortadoğu'ya inerken izledikleri yolları, gönderilen askeri malzeme daha bu ülkelere varmadan saptanabilmektedir. ABD, Arap ülkeleri arasındaki haberleşmeleri de bu üs ve merkezlerden dinlemektedir.

Türkiye casus uydular faaliyete geçinceye kadar U-2 casus uçaklarına yataklık yapmıştır. Şimdi, casus uydular Amerika'dan atılmakla beraber bunların Sovyetler Birliği üzerinde topladıkları bilgiler daha iyi sonuç alındığı için, en yakın izleme istasyonlarına aktarılmaktadır ki, bunlar da ülkemizde bulunmaktadır. Üs ve tesislere ilave olarak NATO'nun geliştirdiği erken uyarı sistemi konuya daha da büyük bir önem kazandırmaktadır.

Tekirdağ yakınlarındaki Kargaburun'da bir LORAN Deniz üssü bulunmaktadır. Buradan uzun menzilli elektronik radyo ve seyir araçları ile Akdeniz'deki Amerikan Askeri teknelerinin yerleri saptanmaktadır.

Amerika'nın Doğu Akdeniz'deki en önemli araç ve gereç depoları İskenderun ve Yumurtalık'ta bulunmaktadır.

Uzayda dönen casus uyduları yerdeki üs ve tesislerin görevlerini tam anlamıyla üstlenecekleri düşünülen tarihe kadar (Uzmanlara göre 2000 yılı) Türkiye'deki Amerikan istihbarat üs ve tesislerinin önemlerini koruyacakları sanılmaktadır.

NÖTRON BOMBASI ile ilgili çalışma ve tartışmalardan Türkiye'deki Amerikan üs ve tesisler sorununun, özellikle vurucu üsler sorununun yeniden daha büyük boyutlara ulaşacağı düşünülebilir. Uzmanlara göre nitelikleri açısından NÖTRON BOMBASI'nın Sovyetler Birliği'ne doğrudan sınırları olan ülkelerde kullanılması olasılığı daha fazladır. Bu yaklaşımla ele alındığında Sovyetler Birliği'ne geniş ortak sınırları olduğu için Türkiye'nin, diğer NATO ülkelerine oranla NÖTRON BOMBASI'nın kullanılmasına en elverişli ülkelerden biri olduğu ortaya çıkmaktadır.

Kuşkumuz Türkiye'de NÖTRON BOMBASI üslendirmek taleplerini bugünkü hükümetin yerine getireceği ve bir savaşta ülkemizi Nükleer Mezarlık haline getireceğidir.

"KÜBA BUNALIMI"nda Başkan Kenndy'nin danışmanları ile arasında geçen bir konuşmayı (17 Ekim 1962) anımsatmakta yarar görüyoruz. ABD'nin Küba'ya müdahalesi halinde SSCB'nin ne yapabileceği tartışılırken KENNDY'nin danışmanlarından biri -Sovyetleri gayet iyi bilirim. Türkiye'deki Amerikan üslerini yerle bir edeceklerdir der.

ABD yasalarına göre, bu anlaşma Amerikan senatosunca onaylanmadığı sürece Amerika'ya hiçbir yükümlülük getirmemektedir. Ülkemizde bulunan üs ve tesislerin yeniden faaliyete geçirilmesi için; Anayasamıza ve hukuk düzenimize göre yeni anlaşmayı gerektirmektedir. Parlamentomuza böyle bir anlaşma sunulmamıştır. Meclislerimizce onaylanmamıştır.

Anayasamızın 4'ncü maddesine göre: "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz"

Bu durumda üs ve tesislerle ilgili anlaşmanın Meclis'lerden geçmedikçe hiçbir hukuksal dayanağı olmayacaktır. Bilinmelidir ki Türkiye'ye bir nükleer saldırı yapıldığı anda nüfusumuzun 1/5'i maddi ve kültürel varlıklarımızın önemli bir kısmı yok olacaktır. Çünkü Amerikan Birlikleri ve bunların donatılacağı silahlar ve de nükleer silah depoları öncelikle yok edilmeye çalışılacaktır. *Türkiye toprakları üzerinde Amerika Birleşik Devletleri üslerini devamlı statüye kavuşturmak başta komşuları olmak üzere Ortadoğu ülkelerinin kuşkularına yol açacaktır. Türkiye bu yüzden kendi iradesi dışında ulusal politikasına ters gelen, Ulusal çıkarlarıyla çelişen bir duruma düşmektedir.*

Ülkemiz tarihsel bir dönüm noktasındadır. Ya gelecek kuşaklara, komşularıyla iyi ilişkiler içinde bir arada yaşama olanağı tanınacak, tarihsel bağlarının bulunduğu ulusal çıkarlarının bütünleştiği Ortadoğu ülkeleri ile barış olanağı yaratacak ya da Türkiye'yi yeniden ABD üs ve tesisleri ile donatıp bir savaş halinde nükleer mezarlık haline getireceğiz.

Okyanus'un ötesindekilerin çıkarlarını korumak için, Ortadoğuya çıkacak bir nükleer savaşta ülkemizdeki yangından Amerikan emperyalizmine ısınma olanağı verilmemelidir.

Ulusal çıkarlarımız ve güvenliğimiz sözkonusu olmadıkça, TBMM'nin kullanmadığı bir yetkiyi hükümetin ulusal irademiz ve bilgimiz dışında kullanması Anayasamızın 4'ncü maddesi ve Türk Ceza Kanununun 125'nci maddesine açıkça aykırıdır.

Bu nedenle Anayasamızın 90 ve TBMM Birleşik toplantı içtüzüğünün 12'nci maddesi gereğince Meclis soruşturması açılmasını öneririz.

Saygılarımızla.

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Yozgat'ta komando soygunu

22 Aralık 1979 günü Başak Turizm otobüsü ile Erzincan'dan Ankara'ya hareket ettik. 23 Aralık 1979 saat 01.00 sıralarında Yozgat'a yakın bir yerde yemek ve ihtiyaç molası verildi. Arabadan indiğimizde, tahminen 30–40 kişilik bir grup genç ellerinde HASRET başlıklı dergi olduğu halde önümüzü kestiler. Dergiyi almamızı istediler ve alana 10 TL. karşılığında vermeye başladılar. Almayanlara ise tartaklamak suretiyle ve zorla 50 TL. karşılığında birer dergi verdiler.

Biz lokantaya girmiştik, lokantadaki görevliye, "Biz buraya yemek yemeye geldik, bunlara engel olunuz dedik. Görevli, "Aman beyler ne yapıyorsunuz, bunlar yalnız bizim lokanta değil, bütün yerleri ve yolları kesmişlerlerdir. Özellikle yabancı plakalı araçlar burada soyuluyor, Başak firmasına karşı daha da hırçın davranıyorlar, bunu siz de biliyorsunuz..." şeklinde yanıtladı sorumuzu. Biz telefon etmek istedik, bunun üzerine aynı görevli, "Sakın telefona yeltenmeyin, sizi vuracaklar, zaten bunların bu hareketini bilmeyen yoktur. Kimse ilgilenmiyor, özellikle bu son hükümet kurulduktan sonra, daha da işi azıttılar, kime telefon edeceksiniz ki, bunlar harekete başladıkları zaman güvenlik kuvvetleri ortadan kayboluveriyorlar..." biçiminde konuştu.

Biz orada yemekleri yemeden tekrar arabaya döndük, almayanlara zorla ve 50 TL. karşılığından aynı dergiler verildi. Birkaç kilometre geldikten sonra tekrar araba bir yere yanaştı. Şoför, "Arkadaşlar inin yemek ve çay için ki bize mazot versinler, aksi takdirde mazot vermezler" dedi. İndiğimizde aynı şekilde başka bir grup gençle karşılaştık. Ellerimizde dergileri görünce bir şey demediler, ancak birkaç kişi atmıştı dergileri arabanın içini aradılar, o yolculara tekrar verdiler. Bu arada birçok slogan attılar, "Damarlarında Türk kanı olan bizimle birleşmeli, komünistlerin sonu yakındır, milliyetçi Türkiye" gibi birçok slogan atıldı. Ayrıca her iki yerde de arabalar içinde bu gençleri yöneten kişiler vardı. Bu adamlar orta yaşlı kişilerdi.

Başak otobüs firması, sol eğilimli ve Alevi inançlı kişilere ait olduğundan bu arabanın yolcularına çok kötü davranıyorlardı. Yozgat'ta faşistler pervasızca hareket ediyorlardı. Yetkililerden bu durumla ilgilenmelerini, görevlerinin tüm vatandaşları korumak olduğunu hatırlatırız.

Yaşar ÖREN

Köhnemiş düzende eğitim sömürüsü

Her geçen gün hayat şartları biraz daha zorlaşmakta ve ülkemiz emekçi halkı da biraz daha yoksulluğa itilmektedir. Her gün, her saat başı zamlar, devalüasyonlar, yeni baskı yasaları, faşist katliamlar gündeme gelmektedir.

İşte bunlardan ister istemez etkilenen orta öğrenimli gençlik daha zor şartlar altında okumaya zorlanmaktadır. Okullarda kaloriferler yanmamakta, polis baskısı yoğunlaştırılmakta, faşist disiplin yönetmelikleri getirilmekte, ders araç ve gereçlerine yapılan zamlarla öğrenciler bu köhnemiş düzenin robot insanları haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bu söylediklerim tüm öğrenciler için geçerlidir.

Diğer yandan burjuvazi daha kazançlı yollarla daha fazla kâr elde edebilmek için meslek liselerindeki emek sömürüsünü yoğunlaştırmaktadır. Ve yine döner sermaye sahtekârlığıyla öğrencilerin sırtından kâr elde edebilmek için çalışmaktadır. Bu haksızlıklara karşı bizlerin hiçbir güvencesi yoktur. Her gün bir arkadaşımızın parmağı kesilmekte, kopmaktadır. Ne sigorta, ne de can güvenliğimiz garanti altındadır. Atölyelerde zor şartlar altında çalıştırılan gene bizleriz. Üniversite seçme sınavlarında en büyük haksızlıkları gören gene bizleriz.

Saydığımız, ortaya koyduğumuz tüm bu sorunlar elbette ki burjuvazinin hakim olduğu üst yapı kurumundan kaynaklanan eğitim bozukluğundan ileri gelmektedir.

Eğitimin rayına oturması, sosyalist düzenin kurulmasıyla ve mevcut düzenin yıkılıp işçilerin, emekçilerin nihai kurtuluşuyla mümkündür.

Eğitimde, öğretimde üretim ilişkilerine ve alt yapıya bağlı olarak gelişmelidir.

Bu sorunlar tüm meslek lisesi öğrencilerinindir. Bu nedenle de haklarımızı almak için birleşelim, örgütlenelim ve kendi sınıf eğitimimizi kuralım. Burjuvazinin bu yoz kültürünü kafamıza yerleştirmeyelim.

Y.B.E.M. Lisesi öğrencilerinden
E. Öztürk

FEEÖD, Karadeniz DEV-GENÇ ve YDGD:

Polis, rastgele topladıklarını gizli örgüt üyesi olarak ilan ediyor

● YENİ MC'NİN KURULMASIYLA BİRLİKTE TÜM YURTTA OLDUĞU GİBİ, TRABZON'DA DA SÜRGÜN, KIYIM VE KATLİAMLAR ARTTI

TRABZON (DEMOKRAT)

Fatih Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneği (FEEÖD), Karadeniz DEV–GENÇ ve YDGD ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarla demokratik kitle örgütlerine ve onların üyelerine yapılan baskıları protesto ettiler.

Trabzon Fatih Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneği 2. Başkanı yaptığı açıklamada, 11 Ocak Cuma günü polisin gerekçe göstermeden Trabzon İşçi–Köylü Gençlik Derneği'ni (GENÇ–DER) basıp o anda içerde bulunan üyeleri ve bu arada kendi derneklerinin üyelerini de gözaltına alarak karakol karakol dolaştırıp işkence ettiğini, daha önce yakalanmış silah ve sahte belgelerle 10 kişinin resmini çekerek kamuoyunda bir "gizli örgüt"ün yakalandığı görünümünü yaratmaya çalıştıklarını, ertesi gün de GENÇ–DER'in kapatıldığını, aynı binada olduğu için FEEÖD'ün de kapatılmış olduğunu belirterek, yanlış uygulamanın düzeltilmesi için başvuruda bulunacaklarını bildirdi ve demokratik kitle örgütleri ve üyelerine yönelik baskıları şiddetle protesto ettiklerini söyledi.

Öte yandan konuyla ilgili açıklama yapan Karadeniz DEV–GENÇ ve YDGD yetkilileri de, yeni MC'nin kurulmasıyla birlikte tüm yurtta olduğu gibi, Trabzon'da da sürgün, kıyım ve katliamların arttığını, demokratik kitle örgütleri ve üyelerine yönelik saldırıların yoğunlaştırıldığını, GENÇ–DER ve FEEÖD'e yönelik baskıların kendilerine de uygulandığını belirterek, "Polisin dernek basıp aldığı üyeleri yasa dışı örgütün elemanları olarak kamuoyuna sunması, egemen güçlerin acizliğinin bir göstergesidir" dediler.

GIDA–İŞ KAYSERİ ŞUBE SEKRETERİ: "İşimize, ekmeğimize, canımıza, saldıranlar faşist canilerdir"

KAYSERİ (DEMOKRAT)

Önceki gün Yeşilmahalle'de meydana gelen olayda üyelerinden birinin MHP ve ÜGD'li faşistler tarafından önce silahla tehdit edilip daha sonra da dövülmesiyle ilgili olarak bir bildiri yayınlayan Kayseri Gıda–İş Sendikası Genel Sekreteri Derviş Altun, saldırıyı nefretle kınadığını bildirerek, "Belediye Ekmek Fabrikası açıldığından bu yana gerici çevreler sürekli yaygara kopardı. MHP'li ve ÜGD'li faşistlerin ihbarı üzerine BEF (Belediye Ekmek Fabrikası) jandarma ve polis tarafından iki kez arandı. Ama aramalarda hiçbir şeyin bulunmadığı da bir gerçektir" dedi. Altun, "İşimize, ekmeğimize, canımıza saldıranlar MHP–ÜGD'li faşist canilerdir. Onlar sömürü düzeninin, patronların, ağaların bekçi köpekleridir. Onlar emekçi halkımızın düşmanlarıdır" dedi.

Altun can güvenliklerinin faşistlerin insafına terkedildiğini söyleyerek, "BEF'li işçiler, faşistlerin saldırılarına karşı iş ve can güvenliklerini korumak için dişe diş mücadele edeceklerdir" dedi.

MATEKS işçilerine karşı faşist tertipler düzenleniyor

ANTAKYA (DEMOKRAT)

Antakya'da denenen gerici ayaklanma başarıya ulaşamayınca bu kez de devrimci işçilerin örgütlendiği Hatay Tekstil Fabrikasında Alevi–Sünni çatışması yaratarak gerici, faşist tertiplerin düzenlendiği ve işçilerin tepkisi karşısında saldırıların boşa çıkartıldığı bildirildi.

Çevre köy ve kasabalardan toplanan faşistlerin fabrika önüne yığılarak, işçilere sataştıkları ve hakaret ettikleri belirtildi. İşçiler, önlem alınmasını bildirerek, saldırganların fabrikanın önünden uzaklaştırılmasını istediler. Ancak Fabrika Müdürü Uğur Kuru, Genel Müdür Yardımcısı Hüseyin Alıç, İdare Amiri Atilla Kunt ve Teknik Müdür Ziya Altın, herhangi bir önleme gerek olmadığını söyleyerek, işçilerle faşistleri karşı karşıya bıraktılar.

Doğabilecek olayların bütün sorumluluğunun fabrika yönetimine ait olduğunu belirten işçiler, can güvenliklerinin yok edildiğini söylediler.

BANK–İŞ, TAM SİGORTA'DA 200 GÜNDÜR SÜREN GREVLE DAYANIŞMA GÜNÜ DÜZENLEDİ

Bank–İş Sendikası, Tam Sigorta, Hayat Sigorta ve Tam Servis Limited şirketlerinde 165 işçi tarafından 200 günü aşkın bir süredir sürdürülen grev nedeniyle bir dayanışma günü düzenliyor.

Grev sürdüren işçilerle diğer üyelerinin dayanışması amacıyla düzenlenen günde koro, folklor, tiyatro gösterileri ile elişi sergisi bulunacağı bildirildi.

19 Ocak günü yapılacak olan dayanışma gününe bazı misafir sanatçıların katılacağı öğrenildi.

HALK ÖĞRETMENLERİNE SAHİP ÇIKIYOR

Deretepe köyü halkı, kadın erkek, genç ihtiyar, "tek bir yürek, tek bir yumruk", "öğretmenlerimizi istiyoruz" diyor. (Üstte) Torbalı'da öğretmenlerinin açığa alınmalarını protesto edenler çoğalıp, PTT önünde kuyruk oluşturunca, halkın bir bölümü de kendilerine sıra gelinceye kadar postanenin önündeki alanda işten el çektirilen öğretmenlerle halay çekti.. (yanda)

Torbalı'da işten elçektirilen öğretmenlerle halk dayanışma içinde

TORBALI (DEMOKRAT)

24 Aralık direnişinde yer aldıkları gerekçesiyle işten elçektirilen öğretmen ve memurlara Torbalı halkı bütün olanaklarıyla yardımcı olmakta, yeniden işe alınmaları için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Görevde kalan öğretmenler maaşlarını açığa alınan arkadaşlarıyla paylaşırken, öğretmenlerin işten alınmalarını kınayan öğrenci velilerinin de, ilçe PTT'si önünde kuyruk oluşturarak tepkilerini Cumhurbaşkanlığına çektikleri telgraflarla dile getirdikleri bildirildi.

Bu arada, kıyımları protesto amacıyla ilçe merkezinde korsan bir miting yapıldı. Torbalı Lisesinde öğrenciler boykota giderken, BETOSAN işçileri de kapatılan TÖB–DER lokalinin önüne kadar süren bir yürüyüş yaptılar. TÖB–DER yöneticileri de Kaymakamla görüştüler. Öğretmenler üzerinde estirilen çok yönlü baskıların kaldırılmasını isteyen öğretmenlere Kaymakamın, "Ben Türkiye'de baskının olduğuna inanmıyorum" dediği ve eyleme katılan öğretmenlerin sayısını küçümsediği öğrenildi.

Kaymakamın eyleme katılan öğretmenlerin küçük bir grup olduklarını öne sürmesine karşın, Torbalı merkezinde ve köylerinde görevli 116 öğretmenin tamamının Kahramanmaraş soykırımını protesto ettikleri belirtildi.

Öte yandan öğretmenlere maaşlarının ödenmeyerek uygulanan ekonomik baskıya karşı halkın ve diğer öğretmenlerin açığa alınan öğretmenler için olanaklarını seferber ettikleri, dayanışma içinde oldukları gözleniyor.

DERETEPE KÖYLÜLERİ ÖĞRETMENLERİNİN AÇIĞA ALINMASINI PROTESTO ETTİLER

KOCAELİ (DEMOKRAT)

İzmit'in Deretepe köyü ilkokulu öğrencileri velileriyle birlikte okul bahçesinde bir gösteri yaparak öğretmenlerinin görevlerine derhal döndürülmesini istediler.

Kahramanmaraş katliamını, faşist baskı ve saldırıları, hayat pahalılığını protesto etmek için boykot yaptıkları gerekçesiyle bir süre önce açığa alınan Deretepe köyü ilkokulu öğretmenleri Hayrettin Geçkin ve Özden Geçkin'in görevlerine derhal döndürülmesini istediler. Ellerinde "Öğretmenlerimizi geri istiyoruz" yazılı döviz ve pankartlarla okul bahçesinde gösteri yapan öğrenci ve veliler, "Çocuklarımızın yetişebilmesi ve köyümüzün sorunlarının çözümü için gece gündüz çalışan öğretmenlerimizi ilgililerden derhal görevlerine döndürmelerini istiyoruz ve bekliyoruz" dediler.

Öğretmenlerinin açığa alınmasıyla okulun bizzat yetkililer tarafından kapatıldığını belirten öğrenci velileri, "Eğer öğretmenlerimizin yerine başka öğretmen tayin edilirse, çocuklarımızı okula göndermeyeceğiz. Sonuna kadar açığa alınan öğretmenlerimizin yanında olacağız" dediler.

Kumkapı Balıkçılar Derneği, yaptıkları basın toplantısında, "Hakkımızı söke söke alacağız" dediler.

Balıkçılar yangından doğan zarar için tazminat istiyor

Kumkapı Balıkçılar Derneği, tanker yangınıyla ve diğer sorunlarıyla ilgili bir basın toplantısı yaptı.

Toplantıyı açış konuşmasını yapan Başkan Zafer Murat Çetintaş, bugüne kadar basında çıkan haberlerde sık sık deniz emekçilerinin suçlu gösterildiğini belirterek, "Biz bu hitaplara hiçbir yanıt veremedik. Ama bundan böyle İstanbul deniz emekçileri seslerini duyurmaya karar verdi" dedi. Çetintaş, tanker yangınından doğan zararlarının yetkililer tarafından hiçbir şekilde karşılanmadığını belirterek, zararlarımızın ödenmesi için kitle olarak faaliyete geçtiklerini söyledi. Trolle avlanmanın sakıncalarına da değinen Balıkçılar Derneği Başkanı, bu konuyla ilgili olarak yetkililere birçok defa başvurduklarını ancak "Alakanıza teşekkür ederiz, ilgili mercilere bildirildi" sözlerinden başka bir yanıt alamadıklarını belirterek, trolle avlanmanın bazı balıkçılara düşük maliyet, bol kazanç sağladığını ve deniz ürünlerini tükettiğini açıkladı. Balıkçılar olarak hiçbir sosyal güvenceye sahip olmadıklarını söyleyen Çetintaş, yıllardan beri sorunlarının çözülmediğini, artık sosyal güvencelerini söke söke alacaklarını belirterek, "Halkımızın bizleri desteklemesini istiyoruz" dedi.

Soğuk depo yetersizliğine de değinen başkan, bu depoların fazlalaştırılması ve denetim altında tutulması gerektiğini ve ancak bu şekilde fiyatlardaki dalgalanmaların önüne geçilebileceğini belirtti. Derneklerine ilgili kuruluşlar tarafından gerekli kolaylıklar sağlandığı takdirde, halkın büyük ihtiyacı olan balığın ucuz fiyatla satılabileceğini belirtti.

Öte yandan Kumkapı Balıkçılar Derneği sorunlarıyla ilgili olarak hazırladıkları raporda önerilerini şöyle özetlediler:

1– Tanker yangınından sonra iş gücü kaybının ödenmesi, petrolün yayılmasından dolayı araç ve gereçlerin kullanılamayacak hale gelmesinden doğan maddi zararın karşılanması.

2 – Avlanma araçları sorunlarının çözümlenmesi.

3 – Yasak avlanma türlerinin önlenmesi.

4 – Sosyal güvence haklarının verilmesi.

5 – Lokal ve satış yerleri sorununun ele alınması.

6 – İstanbul Balık Hal Müdürlüğü sorununun çözümlenmesi.

1980'DE 48 MİLYONLUK UYUŞTURUCU MADDE İTHAL EDİLECEK

ANKARA(ANKA)

Haşhaş üretimi yönünden büyük bir potansiyele sahip olmasına karşın Türkiye'nin 1980 yılında 47 milyon 906 bin 355 liralık uyuşturucu madde ithal etmesi programlandı.

Konuya ilişkin olarak edinilen bilgiye göre, ithal edilecek 48 milyon lira tutarındaki uyuşturucu maddeleri ilaç sanayiinin normal gereksiniminin karşılanmasında kullanılacaktır.

Ayrıca, ithalata konu olan uyuşturucu maddenin bir bölümü ile, "Olağanüstü hal uyuşturucu madde stokunun" desteklenmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

Kısa Kısa...

SARAYKÖY(DENİZLİ): Kahramanmaraş katliamını protesto eylemi nedeniyle yaptıkları boykotla öğrenim özgürlüğünü kısıtladıkları öne sürülerek gözaltına alınan Sarayköy Lisesi öğrencilerinden 5'i tutuklanarak Denizli Cezaevine konuldu.

Bu arada Denizli Halk Eğitim Merkezi Müdürü İbrahim Kızılkan'ın Yozgat'a sürüldüğü öğrenildi. Bir ara Sarayköy TÖB–DER Şube Başkanlığı da yapan İbrahim Kızılkan'ın faşistlerin kurtarılmış bölge olarak ilan ettikleri Yozgat'a sürülmesi anlamlı karşılandı.

ÜNYE (ORDU): Taşkesik köyüne 7 Ocak 1980 günü saat 12 sıralarında Pelitliyatak köyünden gelen faşistler, kahvede oturan köy halkı ile tartışmaya başladı.

Tartışma büyüyerek kavgaya dönüşünce faşistlerden biri sustalı bıçağını çekerek köylülere saldırdı. Ancak köylüler tarafından bıçağı elinden alınan saldırgan etkisiz hale getirildi. Olayda saldırganların çeşitli yerlerinden yaralandığı ve Ünye Devlet Hastanesinde ayakta tedavi edildiği bildirildi. Olayla ilgili olarak halktan 7 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

GERZE (SİNOP): Kahramanmaraş katliamını protesto etmek için boykota katıldıkları gerekçesiyle TÖB–DER üyesi 4 öğretmenin açığa alındığı bildirildi. Açığa alınanlar arasında Gerze TÖB–DER Şube Başkanı Ali Dönmez de bulunuyor.

Valinin açığa alma kararından sonra Demokrat muhabirine bir açıklama yapan Başkan Ali Dönmez, "Sürgün, kıyım, açığa alma bizi mücadelemizden vazgeçiremez. Bunları yapanlardan emekçi halkımız bir gün hesap soracaktır" dedi.

DERELİ (GİRESUN): Görevli devrimci, demokrat memur ve öğretmenler üzerindeki anti-demokratik baskıların yoğunlaştırıldığı, evlerinin arandığı ve gerekçe gösterilmeden gözaltında tutuldukları bildirildi. En son 4 Ocak günü 10 ilkokul ve 10'u da ortaokul öğretmeninin evleri arandı. Hiç bir suç unsuruna rastlanmadığı halde öğretmenler karakola götürülerek 5 saat süreyle gözaltında tutuldular..

Öte yandan, TÖB-DER Dereli Şubesi Genel Merkezi kapatılmadan önce, hiçbir yasal gerekçeye dayanılmadan kaymakamlıkça süresiz kapatıldı..

TRABZON Demirel hükümetinin başa geçmesiyle birlikte tüm devlet kuruluşlarında geniş kapsamlı sürgün ve kıyımların yapıldığı bildirildi. Sürmene Lisesi Müdürlüğü'nden alınarak Araklı İlçesi Pervane Köyü Ortaokulu öğretmenliğine sürülen Hikmet Kaynar "Bizleri düşüncelerimizden dolayı alıyor ve yerimize MC'ciler gibi düşünen ve hareket edenleri atıyorlar" dedi.

Öte yandan 12 Ocak Cumartesi günü Arsin Lisesi Edebiyat Öğretmeni ve TÖB-DER üyesi Efraim Elvan kentin en merkezi yerinde faşistlerin sopalı ve muştalı saldırısına uğradı.

ATATÜRK SANATORYUMUNDA HASTALAR DİRENİŞE GEÇTİ

ANKARA (DEMOKRAT)

Atatürk Sanatoryumunda tedavi görmekte olan 150 hasta direnişe geçti. Beş gündür kaloriferlerin yanmaması üzerine durumu protesto eden hastalar, sinema salonunda toplanarak başhekimle görüşmek istediler.

Öte yandan, Numune Hastanesinde elektrik ve yakıt olmadığından, kalorifer yanmadığı ve yemek verilmediği için hastaların hastaneden kaçtığı öğrenildi. Bir süreden beri soğukta yattıklarını belirten hastalar, soğuğun yanı sıra kendilerine yemek de verilmediğini ifade ederek, bu duruma daha fazla dayanamayıp hastaneden kaçtıklarını söylediler.

Kayseri elektrik şirketinde faşistler gece elektrikleri kasıtlı kesiyorlar

KAYSERİ (DEMOKRAT)

Kayseri'de bir yıldan beri süren elektrik kesintilerinin çoğunun faşist örgütlerle işbirliği yapan elektrik şirketindeki bazı faşistlerce gerçekleştirildiği, elektrik kesilmesinden yararlanan faşist güçlerin ise demokrat-devrimci kişi ve örgütlere karşı bombalı ve silahlı saldırı düzenledikleri bildirildi.

En son Fevzi Çakmak Mahallesindeki Çalışkanlar Kıraathanesinin taranarak 7 ilericinin öldürülmesi olayında elektrik şirketinin oynadığı rolün halkın gözünden kaçmadığı ifade edildi.

Bilindiği gibi, 26.11.1979 günü Fevzi Çakmak Mahallesine gelen yüzü maskeli 5 silahlı saldırgan, elektriklerin kesildiği bir anda kahveyi dışardan tarayarak 7 kişiyi öldürmüşler ve kaçmışlardı.

Kentteki birçok işyerinin taranması, bombalanması ve bazı kişilere saldırı olaylarının, elektriklerin 1-2, bazen de yarım saat gibi sürelerle kesilmesinden sonra yapıldığını belirten demokrat kişi ve örgütler, bugüne kadar elektrik şirketindeki faşist militanların temizlenmemesinin halkın can güvenliği açısından endişe verici olduğunu belirttiler.

Öte yandan ilde görevli 50'ye yakın ilerici-demokrat polisin Kayseri Valiliğince hiçbir gerekçe gösterilmeden ilçelere sürüldüğü ve polisler üzerindeki anti-demokratik baskıların yoğunlaştırıldığı bildirildi.

Yeraltı MADEN-İŞ sendikası Aşkale yöneticileri gözaltına alındı

ERZURUM (ÖZEL)

Yeraltı Maden–İş Sendikası Erzurum Aşkale Şubesi Yönetim ve Yürütme Kurulu üyeleri gözaltına alındı. Yeraltı Maden–İş Sendikası yöneticilerinin hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltına alınması tepkiyle karşılandı.

DİSK 11. Bölge Temsilcisi Süleyman Turan, DEMOKRAT'a yaptığı açıklamada olayı kınadı. Turan'ın bu konudaki açıklaması şöyledir:

"Son MC hükümetinin kurulmasından beri Afganistan olayları bahane edilerek, Türkiye genelinde ve özellikle doğuda işçiler ve devrimciler, yoksul köylüler üzerinde uygulanan baskılar daha da yoğunlaştırılmıştır. Egemen sınıflar sömürü ve tahakkümlerini artırmak amacıyla her yurtsever, ilerici ve emekten yana kişilere hain muamelesi gördürmeye çalışmaktadır. Kamu kuruluşlarına atanan faşist müdür ve yöneticiler bir taraftan ilerici ve demokrat işçileri, memurları işten atarken, yerlerine faşist militanlar alınmaktadır. Diğer taraftan bu uygulamalara karşı hakkını savunanlar kurşunlanmakta, dövülmekte ve gözaltına alınmaktadır.

Güvenlik kuvvetleri Erzurum'da faşistlerce katledilen Mehmet Koçak ve Nabi Aksoy'un katilleri dururken, demokratik kuruluşlara baskı yapmaktadır. Son olarak Yeraltı Maden–İş Sendikası Aşkale Şubesi Yönetim ve Yürütme Kurulu üyeleri gözaltına alınmıştır. Tüm bu uygulamalar sivil ve faşist güçlere daha fazlasını yapma doğrultusunda güç ve imkân sağlamaktadır. Ancak yapılan baskılar, zulümler ve kıyımlar emekçileri mücadeleden alıkoymayacak, mücadeleyi, daha da keskinleştirecektir. Geçici de olsa iktidara gelen faşizmin zafer sarhoşluğunun yerini emekçilerin iktidarı alacaktır."

YAKLAŞIM

1980'de Türkiye Kapitalizminin Bunalımı ve KİT'ler (1)

Yılmaz DOĞAN

Son yıllarda ekonomi dünyamızın en çok tartışılan konularından birisi KİT'ler olmuştur. Örneğin İstanbul İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti'nin bugünlerde düzenlediği 6. İktisatçılar haftasında konuşmacıların hemen hemen tümü KİT'ler konusuna değinmeden edemediler. Çok farklı kesitlerden, çok farklı görüşlerin yoğun bir şekilde tartışma konusu yaptıkları KİT'lerin bugünkü durumu, aslında Türkiye kapitalizminin derinleşen bunalımının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

1980 yılına ait KİT'lerin Genel Yatırım ve Finansman Programı Kararnamesinde KİT finansman açığının 195 milyar TL olacağı belirlenmiştir. Ancak bu belirlenme, 100 milyar TL'lik zamdan sağlanacak kaynak da gözönüne alınarak yapılmıştır. 1979'daki KİT finansman açığının 110,9 milyar TL olarak programlandığı anımsanırsa 1980'deki açığın boyutları kolaylıkla yorumlanabilir.

Yapılacak 100 milyar TL'lik zamma rağmen, açıkların sadece bir yılda 85 milyar TL artması, Türkiye kapitalizminin yaşadığı bunalımla doğrudan bağlantılıdır. Tekelci sermayeye ucuz girdi sağlama politikasının yanısıra, iştirakler yoluyla irili ufaklı çeşitli sermaye gruplarına değer aktarımı, sigorta şirketlerine ödenen primler, bankalara ödenen faizler tüccarlara sağlanan çeşitli rantlar bu kuruluşların iç finansman olanaklarını 1979 yılında da alabildiğine daraltmıştır. Döviz dar boğazından da yoğun bir biçimde etkilenen KİT'lerin kapasite kullanımı 1979 yılında görülmedik boyutlarda düşmüş ve bu sorunların bileşkesi, artan işletme açıkları, gerçekleşemeyen yatırımlar olarak somutlaşmıştır.

KİT açıklarının karşılanma biçimi ise yıllardır değişmemiş ve (enflasyonu körükleme, dolayısıyla emekçi sınıf ve tabakaları daha da güç koşullarda yaşamaya itme pahasına) Merkez Bankası kaynaklarının bu doğrultuda kullanımı 1979'da da sürmüştür.

1979 yılında 110,9 milyar lira olarak belirlenen finansman açığının 51 milyar lirasının bütçeden, 12,9 milyar lirasının ise bir bütçe kalemi olan "Yatırımları Hızlandırma Fonu"ndan karşılanması öngörülmüştü. Yani 63.5 milyar liralık bir yük bütçeden karşılanacaktı...

Devlet Yatırım Bankası öz kaynaklarından 10 milyar, emekçi sınıf ve tabakalardan kesilen SSK, MEYAK, Emekli Sandığı fonlarından 7,5 milyar, dış proje kredilerinden 17,5 milyar sağlanacaktı. Özel fon adı verilen Merkez Bankası avansı niteliği gösteren kaynaktan ise 15 milyar TL sağlanacaktı. Özetle 1979 KİT açıkları, ağırlıkla Bütçe ve Merkez Bankası kaynaklarına dayandırılmıştır. Bütçenin ise büyük ölçüde açık verdiği ve bu açığın da Merkez Bankasından sağlanan Hazine avanslarından karşılandığı gözönüne alınırsa, açığın büyük ölçüde Merkez Bankasının "banknot matbaasınca" para basılarak kapatılmak durumunda olduğu ortaya çıkar.

1979 programının gerçekleşmesi hakkında henüz somut bir bilgi yok. Ancak, açıkların büyük oranda Merkez Bankası kaynaklarından kapatıldığı kuvvetle muhtemeldir. Bu durum 1979'da enflasyonu tırmandıran en büyük etkenlerden biri olarak değerlendirilebilir.

195 milyar TL olarak belirlenen KİT finansman açığının karşılama kaynakları 1980'de de değişmemiştir. Buna göre açıklar şöyle karşılanabilecektir:

		MİLYAR TL
Bütçe		100
Devlet Yatırım B.		20
Öz kaynak	*8*	
SSK	*9*	
Sosyal fon	*3*	
Dış proje kredisi		30
20 sayılı fon		10
Özel fon		35
Toplam		195

Görüldüğü gibi emekçilerden toplanan SSK, MEYAK, Emekli Sandığı kesintileri 1980'de de bu yolda kullanılacaktır. Finansmanda ağırlık 1979'da olduğu gibi yine Bütçe ve Merkez Bankasına verilmiştir. Bütçedeki gerçek gelirlerin bu fonu karşılamaya yetmemesi üzerine temel kaynak yine Merkez Bankası olacaktır. Buna dense dense "çifte kazık" denir. Esas olarak tekellerin yararına işleyen KİT'lerin açıkları: Birincisi, emekçilerden sosyal güvenlik gerekçesiyle zorla kesilen paralarla, ikincisi "Merkez Bankası Kaynakları" adı altında durmadan piyasaya basılıp sürülen paralarla kapatılacak. Ardarda para basılması ise doğal olarak emekçilerin elindeki paranın alım gücünü daha da düşürecektir. Kısacası, KİT açıklarının kapatılması tam bir "Vur Abalıya" politikasıdır.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Bu kafa ile gidilirse

Turhan TEMUÇİN

1950'den önce silah taşımanın öyle pek fazla bir cezası yoktu. Üzerinde ruhsatsız silah yakalanana beş lira gibi göstermelik para cezaları veriliyordu. 1950'lerde para cezaları biraz arttırılarak yanına hapis cezası da konuldu. Ama her ikisi de gene göstermelikti. Derken, birden silah taşıyanlara bir yıl gibi, iki yıl gibi ağır hapis cezaları veren yasalar çıkarıldı.

Beş liralık cezadan bu yana, cezalar ne kadar artırılırsa artırılsın, silah taşıyanlar azalmadı, çoğaldı. Günümüzde silah taşımamak artık yadırganacak hale geldi!

Çünkü çözüm cezaların artırılmasında aranıyordu. Hiç kimse halkın neden silah taşıma gereksinimi duyduğunu düşünmüyor ve bunun sosyo-psikolojik etkeni üzerinde durmuyordu.

Şimdi Türkiye'deki terörün, anarşinin durdurulması için önlem yasaları çıkarılıyor. Terörün, anarşinin gerçek nedenini hiç bilmeden, salt cezaları artırarak bunlara çözüm getirilebileceğine inanmak hiç inandırıcı değil.

Sormak gerekir bu kafa ile gidenlere, acaba Beyazıt meydanında öğrencileri bomba ile havaya uçuranlar, acaba kahvehaneleri mezbahaneye döndürenler, Maraş soykırımını yapanlar, Yükseliş Kolejini kana bulayanlar, ünlü Hamido'yu paralayanlar, 7 TİP'liyi, İpekçiyi, Tütengil'i, Cömert'i, Karafakioğlu'nu, Doğan Öz'ü öldürenler, Tanilli'yi, Mihri Belli'yi vuranlar bu işlerin cezası olmadığı için mi silahlarına, bombalarına kan kusturdular?

Sormak gerekir bu kafa ile gidenlere, üç fidanı ipe gönderirken,eldeki yasalar yetti de şimdi mi yetmiyor?

Sormak gerekir bu kafa ile gidenlere,Süleyman Beyin burnuna bir yumruk atan Vural'a beş yıl hapis cezası verirken hangi yasadan güç alındıydı?

Demek ki elde istendi mi uygulanacak yasa var. Önlem yasası adı altında, terörü önleyeceğiz diye yeni yeni yasalar getirilerek devlet terörünü öne çıkarmak, sokaktaki terörü kamçılar bir, bu işlerle hiç ilgisi bulunmayan halkı canından bezdirir iki.

Bugünkü iktidarın da istediği budur. Demokratik kuruluşları, kendisi için tehlikeli gördüğü kişileri çok kolayca saf dışı bırakabilmek ve ondan sonra dikensiz bir gül bahçesi yaratabilmek.

Bugün sokaktaki terörün bir ucunda bir parti görünmektedir. Bu parti en kanlı katillerine bile arka çıkabilmekte, teröristlerine af mesajları iletebilmektedir. Bugünkü iktidarın dıştan ve şartsız destekçisi olan MHP bu görüntüde iken, Süleyman bey önlem yasalarını çıkarabilmek için CHP den yardım istemekte ve bir yandan da CHP'yi anarşinin içinde göstererek CHP'nin "arındırılmasını, güvenilir hale getirilmesini" hiç çekinmeden söyliyebilmektedir.

Oyun budur işte. Yoksa katiller, teröristler yakalandı da ceza yasası eylemlerine uyacak cezayı mı bulamadı? Türk ceza yasasında cinayetin, gaspın, soygunun, bomba dinamit atmanın cezası mı yok? Var var da, bu işleri yapanların yargılanmasını önleyecek anlayış daha ağır basıyor. Yargılanıp ceza yiyenleri ise balayına çıkar gibi cezaevlerinden alıp götürenler de daha güçlü çıkıyor.

Şu anda Türkiye en korkunç kışını geçiriyor. Hiçbir işyerinde hastanede, konutta bir dirhem yakıt yok. Neden yok acaba? Ceza yasasında gerekli önlemler alınmadı da ondan mı?

TMMOB – Fizik Mühendisleri Odasının 1976 Bültenine bir göz atalım:

(Ülkemiz emperyalist, kapitalist sistemin ekonomik, politik, askeri tahakkümü altındadır. Emperyalist sistemle bütünleşmiş MC iktidarı, bunalımın, kendi ekonomik-politik açmazının bedelini halkımıza yüklemektedir. Bu amaçla ülke emperyalizme peşkeş çekilmektedir... Kimya sanayiinde yabancı sermaye payı %46, elektrik makinaları sanayiinde %40, taşıt araçları imalatında %44, lastik ürünleri sanayiinde %58, ilâç sanayiinde %85 dir. Barit, Wolfram, antimuan ve krom gibi kaynaklar salt döviz gereksinimi karşılamak üzere yok pahasına tekellerin çıkarlarına sunulmuştur. Çok uluslu petrol tekelleri ülkemizdeki petrol üretiminin %70 ini, rafinajın %30 unu, pazarlamanın %60 ını ellerinde tutmaktadırlar. Son yirmi yıl içinde 2 milyar 444 milyon TL. sermaye girmiş, buna karşılık 1964–1974 arasında aynı miktar dışarı gitmiştir.

Işte onun içindir ki şimdi bu en uzun kışı hep birlikte kıkırdayarak geçiriyoruz. Bunu da bir önlem yasası ile ortadan kaldırsalar ya!

Eğer petrolu bir önlem yasası ile bu kış ortaya çıkarabilirsek, anarşıyı de, terörü de ceza arttırarak önliyeceğiz demektir.

Türkiye'deki sosyo-ekonomik bunalımı, anarşinin kökündeki nedenleri ve terörü besleyen kuruluşları göz ardı ederek önlem yasası ile anarşiyi ve terörü önliyebileceğini sanmak bir büyük yanlıştır ki....

Bu kafa ile gidilirse bu yanlışın faturasını gene kendileriödiyecektir de hiç farkında değiller

MARAŞ'A ÇEYREK KALA...ANTAKYA

Vali devleti değil de MHP'yi temsil ediyor

Yaşar GÖREN Antakya'dan bildiriyor

Antakya'da kamyonların tahrip edilmesi olayından sonra gündeme Uzunçarşı olarak adlandırılan dükkanların faşistlerce tahrip edilmesi gelir. 70'e yakın dükkan, Habibun Neccar Camii yöresinde üslenen faşistler tarafından tahrip edilir. Dükkan sahipleri dövülür, polis yine seyircidir. Trafik Başkomiseri Muzaffer olayları büyük bir kayıtsızlıkla başından sonuna kadar seyreder. Olaydan birkaç gün sonra bu başkomiser Emniyet Müdür Muavini yapılır. Değişen sadece güvenlik kuvvetlerinin tutumu değildir. Halkın da polise karşı olan tutumu değişmeye başlar. Çeşitli partilerin yöneticileri polislerin artık mahallelere girmemesi gerektiğini, halkın tepki göstermesini engelleyemeyeceklerini valiye sözlü olarak iletirler. Söyledikleri şudur: "Polis mahallelere girmesin. Halkın polise güveni kalmadı. "Vali İlhan Sözgen bu dileğe ne cevap verir bilinmez ama polisin tutumunda bir değişiklik olmaz.

Faşistler cumhuriyet mahallesindeki etkinliklerini arttırmak için ilerici sünnileri göçe zorlarlar. İlericilerin evlerine tehdit mektupları gönderilmeye başlanır. İnsanlar inançları için dövülmeye başlanır ve öldürmeler gelir gündeme.

ECZACI MUHİTTİN DÖNMEZ ÖLDÜRÜLÜYOR

Eczacı Muhittin Dönmez, 27.11.1979 akşamı saat 18.20'de Çarşı içindeki dükkanını kapatmış, evine dönmektedir. Yolunu dört kişi keser. Dönmez'den her zamanki haraçlarını isterler, eczacı bir süredir faşistlere haraç vermektedir. Ama bu kez reddeder. Dört faşistten biri silahını ateşler. Beş kurşundan beşide Dönmez'in göğsüne isabet eder. Oracıkta ölür Muhittin Dönmez.

Polis eczacı Muhittin Dönmez'in cenazesini kaçırır. Bir Cenaze töreni bile çok görülür yakınlarına ve arkadaşlarına. Şimdi Hatay'ın "çok sayın" valisi İlhan Sözgenve "çok sayın " emniyet Müdürü M.Necati Çetinkaya diyecektir ki "efendim, bazı sol gruplar, anarşi terör falan..."

Ama eczacı Muhittin Dönmez'in ölümünden iki gün sonra öldürülen Ülkü-Bir başkanının cenaze törenine ne demeli? Ne demeli faşistlerin kentte tam iki gün terör estirmesine? Eğer tarafsız görünmek istiyorlarsa en azından bu cenaze törenine de izin vermemeliydiler. Değil mi? Ne gezer. "Hükümet'ten müsaadeli" bir gösteri yürüyüşü ve tam iki gün estirilen faşist terör.

Bu arada Hatay Milli Eğitim Müdürlüğüne AP'li olduğu söylenen Hüsiyen Altınsoy getirilir. Altınsoy AP'lidir ama MHP eğilimli değildir. Altınsoy, yardımcılığına getirilmek istenen iki MHP'li ile çalışmak istemez ve hatta bir iddiaya göre "ya ben ya müdür yardımcıları" der valiye. Yine söylenenlere göre valinin cevabı "sen bilirsin" olmuştur. Bunun üzerine AP'nin atadığı valiyle, AP'nin atadığı Milli Eğitim Müdürü anlaşamazlar ve Milli Eğitim Müdürü istifa eder. Aslında istifanın altında yatan başka gerçekler de vardır. Milli Eğitim Müdürlüğü ve Milli Eğitim Tabipliği çarşıdan Cumhuriyet Mahallesine taşınmak istenmiştir.

Amaç çok açıktır. İlerici öğretmenlerin faşistlerin elindeki Cumhuriyet Mahallesi'ne gidemeyecekleri, Milli Eğitim'le ilişkilerinin kesileceği hastalandıkları zaman rapor almalarının olanaksız olacağı düşünülmüştür. Yani ilericilere devrimcilere tam anlamıyla bir tuzak kurulmak istenmiştir. AP'li Milli Eğitim Müdürü Altınsoy'un istifasından sonra bu iş gerçekleştirilir. Milli Eğitim Müdürlüğü ve tabipliği Cumhuriyet Mahallesine taşınır.

KADIYI KİME ŞİKAYET EDECEKSİN?

Böyle dedi kendisiyle konuştuğumuz bir Antakyalı. Adının açıklanmasını istemedi ve şöyle ifade etti görüşlerini. "Bu vali, bu Emniyet Müdürü ve bu Milli Eğitim Müdür yardımcıları buradan gitmezse Hatay daha kötü olacaktır daha sıcak günler yaşayacaktır. Olaylardan Vali, Emniyet Müdürü ve Milli Eğitim Müdür yardımcıları doğrudan sorumludur. Burada bir devlet görevlisi olarak değil MHP'nin militanı olarak bulunuyorlar. Çocuklarımıza kardeşlerimize karakollarda işkence yapıyorlar. Hatay'da hiçbir güvencesi yok halkın Genellikle kendi güvenliğimizi kendimiz sağlıyoruz. Faşistler polisin yanında klaşnikoflarla havaya ateş açıyorlar. Sonra da silahların hiçbir şey olmamış gibi ellerinde sallayarak uzaklaşıyorlar.

Ne yapalım. Kadıyı kadıya mı şikayet edelim"

Biz Antakya'da bulunduğumuz gün dükkanlar kapalıydı. Faşist saldırılara karşı bir önlem alınmadığını gören esnaf, protesto olsun diye dükkanlarının kepenklerini kapatmıştı. Bu Antakya'yı birçok ilden ayıran bir özellik. Esnafın büyük bir çoğunluğu ilerici ve devrimci. Üstelik çevre köylerin tümüne yakını da böyle. Bu olay faşistlerin polis gücünden yararlanmadan Antakya'da hiçbir şey yapamayacağını gösteriyor.

Vali elini verdi, şimdi kolunu kurtaramıyor.

Vali İlhan Sözgen şehir meydanındaki konağında kalamıyor şimdi. Onca zulüm onca eziyet halkın ta burasına gelince, Orman İşletmesi Müdürlüğü'ne taşınmış, orman işletmesi faşistlerin elindeki cumhuriyet mahallesinin arkasında.

ELEBAŞILARI

MHP özel bir önem veriyor Hatay'ın merkezi Antakya'ya. Tıpkı Yozgat gibi, tıpkı Elazığ gibi, tıpkı Maraş gibi... Antakya'daki faşist ırkçı ve mezhepçi kışkırtmanın ön saflarında üç kişi var. Bu kişiler MHP'nin il düzeyinde yöneticileri gibi görünmüyorlar ilk bakışta. Ama etkinlik bunların elinde. Bu 3 kişinin isimleri ve meslekleri şöyle. Ahmet Şahbaz-Mobilya atölyesi sahibi, Kemal Kanatlı-Oto galerisi sahibi ve Şöförler Derneği'nde çalışan İdo isimli bir şahıs. Bunlar MHP.nin perde arkası yöneticileri Antakyada, bütün eylem planları bunlardan çıkıyor. Diğer yöneticiler kukla durumunda.

Ahmet Şahbazın eylem planları ve yönetim işleriyle uğraşırken, Kemal Kanatlı'nın da örgütün ilişkilerini sağladığını belirtiyor Antakyalılar ve diyorlar ki: "Kemal Kanatlı ildeki üst düzeyde bürokratları şehir klübüne davet eder, onlara yemek yedirir, içki içirir MHP'ye sempatizan yapmaya çalışır. İdo isimli şahıs da Antakya'nın her yanındaki faşist eylemlerde ön safta bulunur"

SİLAHLAR, HABİBUN NECCAR CAMİİ VE HATAY VALİSİ

Arapça sevgili anlamına gelen habip ve marangoz anlamına gelen neccar kelimeleri uzun çarşının başındaki bir camiin adı. Bu cami uzun yıllardan beri faşistlerin ırkçı ve mezhepci kışkırtmaları için kullandıkları bir yer. Kışkırtma vaaz şeklinde olduğu kadar sünni halkın camiye gelişi ve gidişi sırasında faşistlerin bildiri dağıtması ve konuşma yapması şeklinde de olabiliyor. Faşistler bir ara sünni halkı tahrik edebilmek için camiin kubbesine birkaç dinamit lokumu koymuşlar. Sonra da "komünistler-aleviler camiye bomba koydular" şeklinde propaganda yapmışlar.

Habibun Neccar Cami zaten Ülkü Ocakları ve MHP il merkeziyle aynı duvarı paylaşıyor. Geçen yıl bu camide kime ait olduğu "anlaşılamayan" silahlar bulunmuştu. Antakya Valisi, ilerici, yansız müslüman halkın gidemediği bu camide namaz kılmayı yeğleyerek faşistlere şirin görünmeye çalışmaktadır.

Köprübaşı. Devrimcilerle faşistlerin sınır bölgesi

BREZİLYA'DA ASKERİ DİKTATÖRLÜK ÇÖZÜLÜRKEN (2)

Rio Janerio'da sendikal haklar için düzenlenen bir gösteri.

Brezilya'da işçi hareketleri yeniden yükseliyor

Yönetiminin ilk beş ayı içinde diktatör Figueiredo toplam olarak sayıları 1.5 milyonu geçen grevcilerle uğraşmak zorunda kaldı. Brezilya'nın en büyük kenti olan Sao Paulo'da (nüfusu 10 milyon kişi) sayıları 130.000i aşan sanayi işçisi ücretlerinin % 78 oranında arttırılması için greve gitti. Rio de Janeiro'da greve giden yaklaşık 82.000 öğretmen, yaptıkları grevin yasadışı olduğunu bildiren bir mahkeme kararına rağmen grevlerine devam ettiler. (Mart ayının son haftası içinde ise doktorlar,hastabakıcılar ve hastane işçileri ücretlerinin % 150 oranında yükseltilmesi talebinde bulundular. Ünlü ABC bölgesinde ise yaklaşık 250.000 demir-çelik işçisi 15 gün süren bir greve gidince General Figueiredo işçi hareketi karşısındaki tavrını yeniden düşünmek zorunda kaldı. Diktatörlük kendisinin halktan yana bir kimliğe sahip olduğu kanısını sürdürebilmek amacıyla "özgürlükçü" bir siyaset izlemeye yöneldi. Bu "özgürleşme", ya da "açılma" ("abertura") siyaseti öncesi diktatör Başbakan Ernasto Geisel tarafından 1977'de vaadedilen "reformlar"ın dolaysız uzantısıdır. 1979 yılının ocak ayında ünlü 5 sayılı kararname (AI–5) yürürlükten kaldırılıyordu. Bu kararname Brezilya Başbakanlarına Ulusal Kongreyi askıya alma, seçilmiş olan görevlileri görevden alma, yurttaşları siyasal haklardan yoksun bırakma, yurttaşlık haklarının ellerinden alınması vb. gibi yetkiler veriyordu.

–KOMİTELER BİÇİMİNDE ÖRGÜTLENME YAYGINLAŞIYOR –

İşçi hareketinin bu yeni atılımı önemli yenilikler getiriyor. Bu yeniliklerin ilki örgütlenme alanında görülüyor. Yapılan tüm grevler, "Grev Genel Komiteleri"tarafından ve işçi kitlesinin doğrudan katılımı ile düzenlenmektedir. Böylece, devlet aygıtına dolaysızca bağlı bulunan eski sendikal yapı giderek parçalanmaktadır. İkinci yenilikse, sokak gösterilerinin giderek genelleşmesi. Bu gösteriler,hareketin genişlemesine, nüfusun geniş kitlesi arasında yaygınlık kazanmasına yöneliktir. Bunların yanında, rejimin baskıcı yanı da güçlenmekte. Eylül ayı içinden beri Belo Horizonte'de biri de Divinopolis'te iki işçi hükümet görevlileri tarafından öldürüldü. Bir demir-çelik işçisiyse polis tarafından dövüldükten sonra kafatası çatladığından yaşamını yitirdi. Askeri polis çok sayıda "Grev Komitesi" üyesini tutukladı, grevler dağıtıldı. Ne var ki işçi sınıfının ve halkın hareketini diktatörlük artık böylesi baskı tedbirleriyle engelleyemez durumdadır. Figueiredo başbakan olduğundan bu yana grevsiz geçen gün olmadı nerdeyse, yitirilen işgünü ise 14.000.000 dolaylarında.

Bununla beraber, siyasal bilinç düzeyinin düşüklüğü açıkça görülmekte. Brezilya Komünist Partisi bütün muhalefet hareketinin MDB çevresinde toplanmasından yana. Çünkü Brezilya'da 57 yıldan beri bir işçi sınıfı partisinin, yani kendisinin varolduğunu ve yeni bir işçi sınıfı partisi kurulmasını gereksiz görmekte. Arnavutluk yanlısı Brezilya Komünist Partisi ise daha merkezci bir çizgi izlemekte ve genel anlamda Troçkistlerin desteklediği Emekçiler Partisi'nin kurulması yerine ulusal burjuvazinin kimi kesimlerini de içerecek geniş bir halk cephesinin oluşturulmasını istemekte.

"EMEKÇİLER PARTİSİ" GİRİŞİMİ

"Emekçiler Partisi"nin kurulması çabalarında sendika yöneticileri, önderleri başı çekmekteler. Geçen temmuz ayının 28.inde Minas Gerais bölgesinde Contagem'de yapılan bir toplantıda sözkonusu partinin yapısı örgütlenmesi , vb. tartışıldı. Bu toplantıdan sonra da Emekçiler Partisinin kuruluşu oldukça ilerledi. Emekçiler Partisi'nin kuruluşu yolunda büyük bir çaba gösteren sendikacıların başında gelen Sao Paulo deri işçiler sendikası yöneticisi P. Skromof kendilerinin Komünist Partiye karşı aldıkları tavrı şöyle açıklıyor: "Komünist Partili yoldaşlar, MDB'yi terk etmeniz gerekli. Bu parti bir işçi sınıfı partisi değildir. Eğer partinizi yasallaştıramıyorsanız, Emekçiler Partisine katılınız, çünkü bu yasal olarak genişleme imkanı olacaktır. Emekçiler Partisi içinde çeşitli eğilimler varolacaktır, varolmalıdır, çünkü işçi sınıfı hareketi içinde farklı eğilimlerin olduğunu gözönüne almamak hayalciliktir."Ne var ki, bu kuruluş çabaları en başta da sendikacıların siyasal düzeyinin düşüklüğü nedeniyle güçleşmiş durumda bulunmaktadır.

Işçi sınıfı hareketinin kendini giderek burjuva muhalefet hareketinden ayırdığının pekçok kanıtı kolaylıkla görülmekte. Ama Brezilya işçi sınıfının karşı karşıya kaldığı başlıca sorun kendi bağımsız örgütlerinin, siyasal mücadele örgütlerinin yaratılması sorunu olarak kalmakta. İşçi sınıfı hareketinin hedefi bilindiği gibi yalnızca ülkeyi elegeçirmiş bulunan askeri diktatörlüğün yıkılması ile sınırlı kalmayıp, Brezilya'nın emperyalist sistemden kendini kurtarmasıdır da. Gerçekte Brezilya işçi sınıfı hareketinin tek bir hedefi vardır, o da emperyalizme karşı mücadele etmektir. Gerek 1964 darbesi, gerekse darbeyi izleyen yıllarda gittikçe yerleşen askeri rejim, son çözümde, emperyalizmin Latin Amerika'ya yönelik siyasetinin gereğidir.

Yaşanan gerçekler her dönemde sanat ve edebiyat yapıtlarında boy göstermede gecikmemiştir.

Yarın:
BREZİLYA ÇOK ULUSLU ŞİRKETLERİN AT OYNATTIĞI BİR ÜLKE

Yeni Portekiz Hükümeti Ortak Pazara girmeyi amaçlıyor

● CARNEİRO HÜKÜMETİ ENFLASYONA KARŞI MÜCADELE EDİLECEĞİNİ VE ÜLKEDE SATINALMA GÜCÜNÜN YEKSELTİLMESİNE ÇALIŞACAĞINI AÇIKLARKEN, NATO'YA TÜM ÜLKENİN TAM VE AKTİF DESTEĞİYLE SADIK KALACAĞINI PROGRAMINDA BELİRTTİ.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Portekiz hükümetinin programı birkaç gün önce açıklandı. Geçen yıl yapılan seçimlerde iktidara gelen sağ ittifakın lideri sosyal demokrat Sa Carneiro'nun kurduğu hükümet, programında dışişlerle ilgili olarak şunları belirtti. Hükümetin dış politikasının ilk kilometre taşlarından birisi, Ortak Pazar'a üye olmak. Hükümet Ortak Pazar üyesi olabilmek için çaba harcayacağını bildirdi. Ayrıca, programın önemli bir maddesi de "NATO'ya, tüm ülkenin tam ve aktif desteğiyle sadık kalması" kararı.

Diğer dış politikaya ilişkin tasarılar da şöyle sıralanıyor: Doğu Timor Adasının kendi kaderini tayin etmesi için mücadelesi, Portekiz kültürünün tüm dünyada tanıtılması ve Portekizce'nin uluslararası bir dil olarak uluslararası örgütlerde kabul edilmesi, eski sömürgelerle, onların içişlerine karışmaksızın ilişkileri geliştirme, dış ülkelerdeki Portekiz işçileriyle ilgilenmek için bir komite kurulması.

Ekonomik alanda, Carneiro özellikle enflasyona karşı mücadele edileceğini ve ülkedeki genel satın alma gücünün yükseltilmesine çalışılacağını açıkladı. 1979'da % 23 ve 24 olan fiyat artışlarının 1980'de % 20'ye indirilmek istendiği de belirtildi.

Hükümet, ayrıca işsizliği azaltmak ve dışarıya açılmayı kolaylaştırmak için ekonomiyi de yükseltmek ve üretimi arttırmak istiyor. Diğer amaçlar arasında özel sektöre ağırlık verilmesi, kredilerin azaltılması ama , yatırımların çoğaltılması ve toprak reformunun tamamlanması bulunuyor.

Bunlardan başka, Carneiro, hükümetinin temel sorunlar hakkında referandum sisteminin yerleştirimesini ve mevcut Anayasa içinde, gözmenlerin başkan seçimlerinde etkinliğinin arttırılmasını yasallaştırmak istediğini belirtti.

Program, silahlı kuvvetlerin yeniden donatılmasını içeriyor. Carneiro ordu hakkında yaptığı açıklamada, ordunun görece bir özerkliği bulunmasını, ama bu özerkliğin abartılmaması gerektiğini söyledi.

Sosyalist Partiyle Komünist Partileri (muhalefet) programa karşı red oyu kullanacaklarını açıkladılar.

Eritre Kurtuluş Cephesi temsilcisi Tahran Radyosunda konuştu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'ın başkenti Tahran'da Humeyni yanlısı öğrenciler tarafından toplanan "Kurtuluş Hareketleri Konferansı"na katılan "Eritre Kurtuluş Cephesi" temsilcisi, Tahran Radyosun'da kendisi ile yapılan söyleşide" ezilen ulusların emperyalizme karşı işbirliği yapmaları" gerektiğini savundu. Eritreli savaşçıların İran'daki İslam Devrimini sevinçle karşıladıklarını söyleyen sözcü Etiyopya yönetiminin bütün çabalarına karşın, Eritre halkı'nın bağımsızlık yolunda mücadelesini ezemediğini,. bazı kentler dışında Eritre topraklarının geniş kesimlerinin kendi ellerinde bulunduğunu belirtti.

"Kurtuluş Hareketleri Konferansı"nın çeşitli kurtuluş hareketlerinin deneylerini birbirlerine iletmeleri yönünden çok olumlu olduğunu sözlerine ekleyen Eritreli yönetici, Etiyopya yönetiminin son zamanlarda önemli dış destekler sağlamayı başardığını , Eritre'deki Ulusal ve Demokratik Devrim hareketinin ayrılıkçı, gerici, İslamcı bir hareket olarak suçlandığını, buna rağmen Eritre Kurtuluş Savaşını soyutlamayı başaramadığını iddia etti. Eritre Kurtuluş Cephesi sözcüsü Siyonizmi de Etiyopya yönetimine destek sağlamakla suçladı.

Öte yandan Somali Radyosu, Kenya'nın başkenti Nairobi'den dinlenen yayınında "Eritre Kurtuluş Cephesi"ne bağlı gerillaların çok şiddetli bir savaştan sonra, Eritre'nin kuzeyindeki Mahmez kenti yakınlarındaki bir ordu kampını ele geçirdiklerini iddia etti. Somali radyosu savaşın ne zaman cereyan ettiğini bildirmedi ancak Etiyopya birliklerinin 5000 kayıp verdiğini öne sürdü.

İstanbul'da önceki gün meydana gelen olaylardan sonra öğrencileri arayan güvenlik görevlileri.

İstanbul'da yarım saat ara ile 2 kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

* Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi ve Kağıthane Belediyesinde memur olarak çalışan Mehmet Önal isimli sol görüşlü bir kişi kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

Bu olaydan kısa bir süre sonra aynı sokağın arka tarafından bu kez İDMMA öğrencisi ve Şişli Etfal'de çalıştığı bildirilen sağ görüşlü Muzaffer Taş silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Olay yerine "Herşey THKP–C için, Herşey zafer için" yazılı bir kağıt bırakıldığı bildirildi.

* Kartal Gümüşsuyu ortaokulunda bir kız öğrenci jandarma eri tarafından vurularak öldü. Jandarma yetkilileri olayın "kaza" olduğunu öne sürerken Canan Beyoğlu adlı kızın arkadaşları jandarmanın tartışma sonucu ateş ettiğini bildirdiler.

* Vefa Lisesi önünde polis ekip otosuna üç kişi tarafından ateş açıldı. Çıkan çatışmada Mutlu Güneş adlı bir kişi yaralı olarak yakalandı. İki kişinin de kaçtığı bildirildi.

* Sultanahmet Ticaret Lisesi daktilo öğretmeni ve Hürriyet gazetesi çalışanlarından Nurettin İmre, Çemberlitaş Kız Lisesi önünde kimliği belirlenemeyen kişilerin saldırısı sonucu yaralanarak Çapa Hastanesinde tedavi altına alındı.

* Beş ayrı suçtan yargılanmakta olan Birol Taşkınvardar adlı faşist Sıkıyönetim Mahkemesince toplam 23 yıl 4 ay ağır hapis, 2 yıl hapis ve 333 lira para cezasına çarptırıldı. Küçükçekmece ÜGD Yönetim Kurulu üyesi Taşkınvardar, Küçükçekmece'de bir kahvenin, Söğütlüçeşmede'de bir spor kulübünün soyulup bombalanmasında, Cumhur İskender ve Halit Kasımlar'dan para gasp petmekten ve silah bulundurmaktan yargılanıyordu.

* İstinye'de Muhammet Kulu adında sol görüşlü bir ressam Yapı Kredi Bankası önünde kimliği belirsiz kişilerece yaralandı.

* Gaziosmanpaşa'da bir torna atölyesinde yapılan aramada 10 tabanca 2 tüfek, çok sayıda mermi ve oto parçaları bulundu.

* Beşiktaş'da üç ayrı yere "Devrimci Yol" imzalı pankartlar asıldı. Pankartlarda "İkili anlaşmaya hayır, Türkiye Halkları Emperyalizme boyun eymeyecek", "İşte memur ve öğretmen kıyımlarına karşı genel direnişimizi yükseltelim" ve "Yeni MC'nin öğretmen kıyımına karşı direnelim" yazılarının bulunduğu bildirildi.

MANISA'DA SALIHLİ ADLİYESİNDE ÜZERLERİNE FAŞİSTLER TARAFINDAN ATEŞ AÇILAN İGD'Lİ 2 GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

* Salihli Adliyesindeki bir duruşmayı izlemeye gelen bir grup İGD'linin üzerine faşistler tarafından açılan ateş sonucu Kemal Baysam ve Hasan Çobanoğlu adlı İGD üyeleri öldü. Saldırgan faşistlerden İsmail Ateş, Emin Dikici, Halil Pamuk, Süleyman Dikici ve Mahmut Azak yakalanarak gözaltına alındı.

Turgutlu'da meydana gelen olayda 2'si polis 4 kişi yaralandı. Olayın güvenlik kuvvetlerinin bir kahvede yaptıkları arama sırasında meydana geldiği bildirildi. Olaydan sonra 40 kişi gözaltına alındı.

* Salihli'de CHP Gençlik Kolları Başkanı Hüdai Öz'ün mobilya dükkanı ve Yöre Kitabevine patlayıcı madde atıldı.

* Soma'da avukat Mehmet Çıplak'ın otomobiline patlayıcı madde atıldı.

KONYA'DA ÇIKAN OLAYLARDA 2 KİŞİ YARALANDI

* Ereğli Ticaret Lisesinin dağılışı sırasında meydana gelen olayda Sedat Kurt adlı öğrenci bir grubun saldırısı sonucu yaralandı. Olayla ilgili 9 öğrenci gözaltına alındı. Bu olaydan bir süre sonra Mehmet Uysal adlı öğrenci, Üçgöz caddesinde kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu omuzundan vurularak yaralandı. Yaralı Mehmet Uysal'ın üzerinde bir tabanca ve iki mermi bulunduğu bildirildi. Her iki olayla ilgili soruşturma sürüyor.

ADANA'DA BIR AYAKKABI SATICISI

* Faik Bayacı adlı bir ayakkabı satıcısı Çelik sineması yakınlarındaki dükkanında uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

UŞAK'TA İŞKENCEYLE ÖLDÜRÜLEN DEVRİMCİ ALİ FACAN İLE İLGİLİ TEPKİLER SÜRÜYOR

* Uşak'ta Ali Facan adlı devrimcinin ölü bulunmasıyla ilgili soruşturma sürüyor. Yapılan otopsi sonucu Facan'ın işkenceyle öldürüldüğü saptandı. Bunun üzerine önceki gün öğleden sonra olayı protesto eden 200—300 kişilik bir gurup polisle çatıştı. Çıkan olaylarda bir polis otosu tahrip edildi, polisin silah kullandığı görüldü. Olaydan sonra 5 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

DİYARBAKIR'DA AP İL BAŞKANININ BENZİN İSTASYONU TARANDI

* Bismil AP'li İl Başkanı Mecit Çevik'in benzin istasyonunun silahla taranması sonucu hasar meydana geldi, olay yerinde Kaleşinkov marka mermi kovanları bulundu.

ANKARA'DA AFGANİSTAN OLAYLARI PROTESTO EDİLDİ

* Kızılay Kumrular sokakta Afganistan olaylarını protesto eden bir grup Sovyet Havayolları önünde bir gösteri düzenledi. "Sovyetler ve Amerika Afganistan'dan defol" yazılı bir pankart asan grup daha sonra dağıldı.

İZMİR'DE HALK—DER KAYMAKAMLIKÇA KAPATILDI

* Halk—Der Karşıyaka Şubesi yasaklanmış yayın ve küçük yaşta öğrencilerin bulunduğu gerekçesiyle Kaymakamlık tarafından 3 ay süreyle kapatıldı.

* Karşıyaka Emniyet Amirliğine bağlı ekipler son 14 gün içinde yaptıkları aramalarda 14 tabanca ele geçirdiler.

Askeri Savcı, evinde tahrip kalıbı bulunduran Yüzbaşı Çeviker davasında görevsizlik kararı verdi

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1. numaralı Askeri Mahkemesi Kahramanmaraş'a bomba naklettiği iddiasıyla yargılanmakta olan yüzbaşı Ali Çeviker hakkında "görevsizlik" kararı verdi.

Askeri Mahkeme "eylemin sıkıyönetim ilanından çok önce meydana gelmesi ve sıkıyönetimin ilanına neden olan eylemlerden olmaması" gerekçelerini öne sürerek, Mehmet Ali Çeviker, Cebrail Aktürk, Öztürk Aksular, Eflatin Eryılmaz, Ali Bozdoğan, Ökkeş Çokoçkun ve Übeyde Karaman adlı sanıkların yargılandıkları davada "görevsizlik" kararı aldı ve dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderdi.

Tahran'da başkanlık seçimleri dolayısıyla yapılan afişleme.. Afişteki aday Doktor İbrahim Mirza.

İran'da yapılacak başkanlık seçimlerinden önce mücadele hızlandı

● BAŞKANLIK İÇİN ADAYLIĞINI KOYANLARIN SAYISI 100'Ü AŞTI.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İçinde bulunduğumuz ayın 25'inde İran'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yaklaşması üzerine ülke içindeki çeşitli güçler arasında mücadelenin hızlandığı bildirilmektedir. Başkanlığa adaylığını koyan kişilerin yüzü aşmasına karşın, şimdiye kadar seçimleri kazanma şansı olanlar arasında eski Dışişleri Bakanı, şimdiki Maliye Bakanı ve İslam Devrim Konseyi üyesi Benisadr, Deniz Kuvvetleri Komutanı Medani ve Celalettin Farsi'nin isimleri üstünde durulmaktadır.

Ancak Celalettin Farsi başkan adaylığından çekildiğini açıkladı. Bilindiği gibi Farsi, Humeyni yanlılarının örgütü olarak bilinen ve yorumcular tarafından İran'ın en güçlü partisi sayılan İslam Cumhuriyet Partisinin resmi adayı olarak kampanyaya katılmıştı. Bu partinin merkez komite üyesi Dr. Ayet daha önceki bir açıklamasında içlerinde Farsi'nin de bulunduğu iki adayın gösterileceğini, ancak birinin daha sonra çekileceğini belirtmişti. Eski bir özgürlük savaşçısı ve bilim adamı olan Farsi'nin adaylıktan çekildiğini açıklamasından sonra, İslam Cumhuriyet Partisi'nin yeni bir aday göstermesi beklenmektedir. "Tehran Times" gazetesi adaylardan Amiral Ahmet Medani'nin batı yanlısı aydınlar ve şehir küçük burjuvazisi tarafından desteklendiğini ifade etmektedir. Ordunun bir kesiminin de Medani'yi tuttuğu sanılmaktadır.

Seçilme şansı yüksek olan adaylardan biri olan Benisadr'ın Humeyni'nin oğlu ve torunu tarafıdan desteklendiği ilan edildi.

Tartışmalı geçen halk oylaması sonucunda onaylanan yeni İran anayasasına göre Cumhur başkanı'nın Şii Müslüman, İslam dinine ve Allah'a bağlı bir kişi olması gerekmektedir. Ayetullah Hümeyni'nin başkan adaylarını veto yetkisi vardır. Bu durumda Marksist veya laik görüşlere bağlı adayların ortaya çıkması söz konsu olamamaktadır. Gene İran anayasasına göre seçilen başkanın, yaşadığı sürece İmam Humeyni ve ölümünden sonra onun yerini alacak "İslam Konseyi" tarafından denetlenmesi ve çalışmalarının onaylanması gerekmektedir.

İran seçimleri ile ilgili diğer bir gelişme ise çatışmalı bölgelerde halkın seçimlere katılmaması kararıdır. Henüz doğrulanmayan bu habere göre İran'da nüfusun önemli bir kesimini oluşturan azınlıklar seçim sonuçlarını etkileyemeyecek.

Öte yandan İran Azerbeycan ve Kürdistan'ın durumunun gerginliğini koruduğu bildirilmektedir. Son olarak Tahran'daki bir Kürt derneğinin merkezinin İslam Devrim Muhafızları tarafından basıldığı açıklandı. Humeyni'nin özel temsilcisi ile Kürt savaşçılarının temsilcileri arasındaki görüşmeler henüz başlamadı. Azerbaycan'ın başkenti Tebriz'de ise Şeriat Medari yanlıları ile hükümet yanlısı güçler arasındaki güç denemesi sonuçlanmadı.

İran'da merak edilen diğer bir konu Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin İran'ın dış ilişkilerini nasıl etkileyeceği. Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade Amerika'nın uygulamaya koyduğu ekonomik ambargonun İran'ı etkilemeyeceğini açıkladı. Birleşmiş Milletler kararlarının da İran'ın çıkarlarına aykırı düştüğü sürece kendilerini ilgilendirmediğini belirten Kutbzade devrik Şah geri verilmediği sürece rehineler sorununun da çözüme ulaşmayacağını ifade etti.

YORUM

DÜNYA DENGESİ YENİDEN BELİRLENİRKEN–1

Amerika için yeni bir çıkış kapısı

Arslan Başer KAFAOĞLU

Ünlü Economist dergisinin 5–11 Ocak tarihli son sayısının 45. sayfasında Amerika'nın 1979'da içine düştüğü ve 1980'de karşı karşıya kalacağı güçlükler hakkında önemli bir yorum var. Başlık şöyle: "Amerika Top ve tereyağını yeğ tutuyor". 1935'de Almanya'da iktidara gelen Hitler savaş endüstrisinin hazırlanmasını o günlerdeki gözdesi Mareşal Göring'e vermişti. görev olarak. Göring te o zaman pek ün kazanan şloganı ortaya atmıştı: "Tereyağ Yerine Top",. Yani savaşa hazırlanmak için kemerleri sıkacağız demek istiyordu. Economist yukardaki deyimle Amerika'nın, halkın refahını kısmadan silah endüstrisini hızlı çalıştırmaya koyacağını anlatıyor. Oysa aslında Amerikan halkının kaymak tabakasını hoşnut edecek bir mal bolluğu da dahil, Amerikan ekonomisinin bazı yönlerden ferahlaması silahlanma yarışının hızlanmasına bağlıdır.

Amerikan ekonomisi gerçekten güçlükler içinde. Bütçesini nasıl denk getireceğine hâlâ karar vermiş değildir. Bundan sonrasını Economist dergisine bırakalım: "Kuşkusuz durmadan açık veren bütçeler, Amerikan ekonomisinin gücünün zayıflığını ortaya çıkaran tek etken değil: 1970 Haziran'ından bu yana Amerikan dış ticaretinde değişim konusu olan paralara göre dolar yüzde 16 oranında düşmüştür; enflasyon oranı iki basamaklı, faiz oranları oldukça yüksek.. Hisse senedi ve tahviller 1965'den daha düşük (Teknik terimle "Dow–Jones endeksi düşüyor" demiş dergi.); özel kesimde yıllık verim artışı yüzde 1'i bulmuyor. 1973'ten bu yana; dış ticaret açığı hastalık halinde; toplumun tasarruf hacmi "harcanabilir gelir"in yüzde 4'üne düşmüş. Yatırım yapılmadığından temel endüstrilerde (örneğin çelikte) teknoloji tarih öncesi düzeyde..."

İşte Amerika bu.. Pekiy çare yok mu? Dergiyi biraz daha okursak çaresizlik anlatılıyor. Bunalım içindeki bir kapitalist ekonomi bugüne dek iki önlemle yoluna sokulmağa çalışılmıştır. Kredi politikası, vergi ve harcama politikası. Kredi politikasında umut yok. Çünkü kredi için "tasarruf gerekli" oysa tasarruf Amerikan ekonomisinde kurumuş gibi (yüzde 4). Vergi politikasına gelince Economist onu da anlatıyor. "Amerikan vergi sistemi ile birşey yapılamaz. Çünkü bu sistem harcamaları kısıp, ekonomik yatırımları artırma yönünde organize edilmiş". Aslında derginin dilinin altındaki bakla bilimsel iktisat teorisinin "eksik tüketim bunalımı" dır. Bunun kibarca vergi sisteminden geldiğini söylüyor, oysa derdin kaynağı kapitalist düzenin kendi yapısı. Kapitalist düzenin işçiyi sömürmeye dayalı yapısı, onun pazarlarını kısıtlı kılarak düzenin mezarını da kazıyor. Dergi bunu söyleyemiyor açıkça. Doğaldır bu.. O vakit Carter ne yapsın? Açıktır ki, 1938'de Ruzvelt'in, 1948'de Truman'ın, 1951'de gine Truman'ın, 1960'larda Kennedy ve Johnson'un yaptıklarını yapacak, yani silah harcamalarını artırarak ekonomiyi kurtaracak! Ama bu seferki bunalımın farklı niteliğinden dolayı, bu klasik yolun başarı şansının sınırlı olduğunu da hatırlatmak gerek.

Dergi bunu da açıkça yazmış: (Carter yönetimi 1980'de gelecek durgunlukla ve 1979'da gelmiş gerilemeyle) azalacak gelir ve kurumlar vergisini karşılamak için yine benzin vergilerini artırma niyetinde. Ama kongre çevreleri ekonomiye başka ve ek bir itici istiyorlar, 1980 durgunluğunu derinliğiyle karşılamak için.. Bu nedenle Carter önümüzdeki beş yılda savunma programlarını her yıl yüzde 4,5 artırmaya karar verdi ve buna angaje oldu. Afanistan ve İran olayları da kamuoyunda bu yolda bir güç sağladı... " Şimdi her şekilde 1979'un başından beri Amerikan hükümetinin içinde bulunduğu hırçınlıkların altında yatan itici güç anlaşılmış olmalıdır. O yüzde 4,5 denilen silah ek harcamasının her yılki tutarı yüzde 4,5 diye azımsanmasın. Bunun Amerikan milli gelirinden hesaplanınca çapı 60 milyar doları bulur . Yani Türkiye milli gelirinden bir buçuk katı.. Hem de "gerçek artış" deyimi kullanılıyor. Yani fiyatlar Amerika'da yükselirse, bu yükselişe eşit bir artış yapılacak..

Amerikan yönetimi daha İran'daki rehine olayları ve hatta Afganistan'daki darbe ve müdahale olmadan önce, "insan hakları" kampanyasıyla gerginliği 1976'da başlatmış ve SALT I, SALT II görüşmeleri sürerken NATO çerçevesi içinde Batı Almanya'nın başını çektiği yumuşamaların güç kazanmasına karşı çıkmıştı. 1978 yılında Başbakan Bülent Ecevit Batı Alman Sosyal Demokrat Partisi lideri Willy Brant'la görüşmesinden aldığı cesaretle "Avrupa'da Sovyet tehditi olmadığını" belirttiği halde, Washington'daki NATO ortak toplantısında yine Batı Almanya Başbakanı H. Schmidt'in işaretine uyarak savaşçıl yanı ağır basan ve Amerikan görüşlerini yansıtan NATO bildirisine imza atmıştı.

1978'den sonra Birleşik Amerika bazen Kamboçya'yı, Bazen Afrika'daki Küba askerlerini ileri sürerek gerginliği korumayı ön plana almış ve Ortadoğu'yu hiç hesaba katmadan Aralık 1979 NATO Konseyi'ne Orta Avrupa'ya yerleştirilen Sovyet füzelerini ileri sürerek, "NATO silahlarının modernizasyonu" konusunu kabul ettirmişti.

Ne var ki, topraklarına 1983'te atom başlıklı füzeler yerleştirilmesi kararlaştırılan ülkelerde durum pek

(Devamı 7.Sayfada)

politika ciddi bir iştir

Nayır, N'olamaz...

Türk filmi özeti okuyor musunuz?

"Önce olay gününe dönelim. İki sene kadar önce komünistler tarafından şehit edilen bir ülküdaşın cenazesinden dönerken, otobüste bir grup komünistle karşılaşır. Cenazeden dönmenin verdiği psikolojik durum ve ıstırapla artık hiç bir ülkücünün canemniyetinin kalmadığını, katillerinin yakalanamadığını hatta himaye gördüğünü, Türk devletinin her gün biraz daha uçuruma itildiğini gören Alpaslan, üzgün ve sinirlidir. Komünistlerin laf atmalarına karşılık vermez, fakat küfür başlayınca kavga çıkar. Sonunda silahlar çekilir, ortada bir ölü ve yaralıyla olay biter."

Evet TV sayfasında bir Türk filminin özetini okumuyorsunuz. Yukarıda zavallı çocukcağız, garip tosuncuk Alpaslan Alpaslan'ın otobüste bir ilericiyi nasıl katlettiğinin hikayesi yazılmaktadır. Bir görgü tanığı açıklığıyla ve bir şair inceliğiyle... Ve yazar Adalet Bakanına yakınmaktadır: "Kaçarken gardiyan, jandarma mı öldürmüşler veya hapishaneyi ateşe mi vermişlerdi? Hayır efendim, gazetelere göre ziyaretçilerin arasına karışıp kaçmışlar."

Söyleyecek ne söz var ki? Kaçın ama kimseyi incitmeyin, kaçın ama kadın kılığında olsun lütfen, eğer haksız yere cinayet suçu yüklenen zavallı, garip tosuncuk bir ülkücüyseniz kaçın bakalım. Panamaya kadar yolunuz var.

Diyalog...

Dolmuşta gidiyoruz.. İki yurttaş konuşuyor:

—"Demirel'le Ecevit görüşüyorlarmış. Anlaşacaklarmış herhalde. Artık heran ölebiliriz diye korkmaktan kurtulacağız."

—"Haklısın dostum, haklısın.. Eğer bunlar anlaşırsa kurşunla ölmekten kurtuluruz belki..."

—"Başka şeyle de mi ölme tehlikesi var? ..."

— "Kardeşim sen çok zenginsin galiba.."

—"Neden? Ne ilgisi var bunun"

—"Ne ilgisi olacak kardeşim, şu soğukların hiç farkında değilsin galiba. Evde kaç çocuk varsa zatürree, biz grip.. Bunun sonu neye varır? "

—"Alsana kardeşim alsana, odun mu yok kömür mü?.. Ardiyeler ağzına kadar dolu.."

— "Orası öyle beyim öyle de.. Sen paradan haber ver.. O da ağzına kadar dolumu? "

18 yaşındakiler şaşırdı

16 Ocak tarihli bazı gazeteler, CHP'nin, seçmen yaşını 18'e indiren bir yasa hazırladığını ve yakında TBMM'ne sunacağını yazıyorlardı.

Haberi okuyan gençler herhalde şaşırmışlardır; nasıl şaşırmasınlar?

CHP bir yandan seçmen yaşının 18'e indirilmesini isterken, bir yandan da 18 dahil çeşitli yaşlardaki gençlerin hapishanelere doldurulmasına seyirci kalıyor. Hatta bu işi yapan iktidarı —bir iki göstermelik karşı çıkış bir yana bırakılırsa— destekliyor.

Jandarmaya kartopu attı diye gözaltına alınan ilkokul öğrencileri herhalde bu haberi duyunca nezarethanede öyle sevinmişlerdir ki, üşümeleri bile geçmiştir.

Öyle ya, on yıl sonra oy kullanacak, gözaltındaki çocuk.

Belki o zaman da oy kullandığı için cezaevini boylayacak ama, olsun ne gam!..

CHP'lilerin önerisi kabul edilirse, herhalde en fazla, seçim sandığı hapishanelere konulmuş olacak!...

Çivileme

Boğaz tokluğuna paydos

Sabancı: "İşçinin validen çok para almasına karşıyız" diyor.

Sabancıya sorsak, bir valinin patronlardan daha az kazanmasına karşı mısınız? Yanıt kuşkusuz hayır olacaktır. Çünkü mesele valinin emekçilerden daha az para aldığı değil, üretenlerin patrondan biraz ücret almalarıdır. Olaki bugünkünden farklı hakça bir düzende, üretenler emeğinin tam karşılığını patronlardan almaya kalkışsaydı. O patronlar; değil işçinin validen çok para aldığına, işçinin varlığına dahi karşı çıkarlardı o zaman.

Vural AHI

TÜRK'çesi

Dişçi ve dondurmacı

Hani masallarda, ağzından ateş püsküren, insan yiyen canavarlar vardır. Derken, ince uzun, sırım gibi ve yakışıklı şövalye gelir,, canavarı öldürüp güzel prensesle evlenir.

Sayın Demirel'in dış görünüşü pek masallardaki şövalyelere benzemez. Gönlündeki prensesle halvet olmasına da yalnızca," yangın söndürme" vaadi yetmiştir. Şimdi, tombul vücuduyla yaptığı "yangın var" kantosundan yorgun düştü ki işi dişçiliğe çevirdi Canavarın yalnızca dişi sökülecekmiş. Şu canavara karşı gösterilen insanlığın binde birini halka göstersek nasıl olur?

Biz canavara gösterilen insanlıkları bir parça da halka istemiştik, oysa başka türlü istekler de var. Yakıtsızlık ve kışın halkı dondurduğunu az bulmuş olsa ki, TRT'nin deyimiyle "İşadamı", bizce "işinin adamı", sayın Vehbi Koç, şimdi de ücretleri dondurmayı öneriyor. Sanırız ellerinde yeterince deneyimli dondurmacılar vardır. Aklımıza gelmişken soralım. Dondurması ile ünlü kentimiz hangisidir?

Şavku G. TÜRK

Adli hata ve özgürlük savaşı

Mehmet Ali SEBÜK
Nazım'ın avukatı

Şair Nazım Hikmet'in korkunç adli hatası ve özgürlük savaşı hakkındaki anılarımı, onun avukatı olarak benden soruyorsunuz. Bu konuları bir süre önce yayınlamış olduğum yapıtta etraflıca işledim. (1) Fakat Nazım Hikmet'in 78. Doğum yılı dolayısıyle düzenlenen hafta için sözü geçen ibret verici olayları ve 28 yıl evvelki anılarını kısaca belirtmeyi, yeni kuşaklar için faydalı buluyorum.

Nazım Hikmet 1938 yılında askeri isyana itmekten dolayı iki askeri mahkeme tarafından toplam olarak 28 yıl ağır hapis cezasına mahkum edilmiştir. Duruşması gizli olarak yürütülmüştür. Verilen son karar dahi gizli biçimde açıklanmıştır. Oysa duruşmalar gizli yapılsa bile son kararların dinleyiciler önünde açıklanması yasa gereğidir. Bu yüzden Nazım Hikmet'in duruşmasının hangi koşullar altında yürütüldüğü, hangi suçtan kaç seneye mahkum edildiği ve cezasının hangi hapishanede çektirilmeye başlandığı, bir türlü öğrenilememiştir. Hiç bir gazete veya yürekli gazeteci, ortaya çıkıp bunları kamuoyuna açıklayamamıştır.

Demokrat Parti kurulduktan sonra memlekette tek partinin ve polis rejiminin baskısı azalmış ve düşünce özgürlüğü sahasında az da olsa bir kımıldanma başlamıştı. İşte bu sebeple şiirleri dört duvar arasından ve fısıltı gazetesinde yer alan Nazım Hikmet'in gerçek sonu halk tarafından araştırılmaya başlamıştı. 1949 yılı sonlarında yazarı, hukuk danışması bulunduğum "Vatan" gazetesi başyazarı Ahmet Emin Yalman, Nazım Hikmet'in hangi hapishanede yattığını benden sordu. Ben de Bursa'da yatıyor dedim ve Bursa savcısı arkadaşım İzzet Akçal'a bir mektup yazarak kendisini Nazım Hikmet'le görüştürmesini rica ettim. Yalman, gitti ve görüştü. Nazım'ın suçsuzluğunu kendi ağzından öğrendi. Dönünce "Tevfik Fikret Nazım Hikmet" isimli bir baş makale yazdı. Ümide kapılan Nazım Hikmet beni Bursa'ya davet etti. Gittim. Kendisiyle denetim altında görüştüm. "İnsan ölmeyince ölmüyor" diye söze başladı. Suçsuzluğunu belirten bütün belgeleri önüme serdi. Hapishane müdürü konuşmalarımızı gizlice banda alıyordu. Konuşmamız sona erince beni avukat olarak seçtiğini söyledi ve vekaletini verdi. Davasını kabul etmeden evvel Ankara'ya giderek dosyaları okuyacağımı söyledim. Kabul etti. Ankara'ya gittim. Büyük güçlüklerle küf tutmuş olan dosyalarını elde ederek klimonoloji'nin ışığı altında inceledim. Sonunda kendisinin sekiz çeşit adli hata kurbanı olduğunu, yasalarımızda suç sayılmayan bir fiilden mahkum edildiğini ve şu suretle 13 yıl zındanlarda süründüğünü anladım. Ve başımı ellerimin arasına alarak "Ey Hukuk!. senin için ne hatalar işleniyor" dedim. O dönemde adam öldürmenin yasadaki cezası sadece 15 yıldı. Öyle olduğu halde mahkemelerden birisi onu bir çift sözden dolayı 15, diğeri 20 yıla mahkum etmişti. Toplam cezası 28 sene oldu.

Nazım Hikmet adaletten umudunu kesince Atatürk'e bir mektup yazdı. Ve orada "Türk Devrimine ve senin başına and içerim ki suçsuzum" diye yakındı. Fakat Atatürk'ün sağlığı bu satırları okumaya elverişli değildi. Yoksa ölümünden evvel "Yüzellilik" leri nasıl affettiyse, Nazım'ın bu feryadına da kayıtsız kalmazdı elbet.

Nazım Hikmet'i kurtarmak için önce korkunç adli hatayı ortaya koymak ve kamuoyunu kazanmak gerekiyordu. Onun için önce toplumsal açıdan savunmaya geçerek altı ay içinde on adet makaleyi "Vatan" gazetesinde yayınladım. Bu yazılarından dolayı gazeteyle birlikte büyük tehlikeler atlattık. Bir aralık yazıların kesilmesi düşünüldü. Fakat Ahmet Emin Yalman, "Mademki Nazım Hikmet suçsuzdur, bu uğurda gelebilecek her felaketi göğüslemeye hazırız" diyerek yazıların devamı sağlandı. Bu yazılar bittikten sonra Nazım'ın büyük bir haksızlığa uğradığı ve suçsuz olduğu gerçeği ortaya çıktı. Türk toplumu hayret ve dehşet içinde kaldı. Yazılarımıza bu haksızlığı yapanlar, yaptıranlar ve yapılmasına göz yumanlar dahi karşılık veremedi. Kalbur üstü kalan bütün entellektüeller harekete geçti. Ve Nazım'ın affı için hazırladığımız dilekçeyi imza yarışına girdi. Yazılarımızda "Dreyfus" olayını da ele alarak parlamentoyu, hükümetleri ve adaleti ağır şekilde suçlamak zorunda kaldım. Hakkımda amme davasının açılmasını bekledim. Bu suretle gerçekleri adalet huzurunda söylemek fırsatını da bulacaktım. Fakat seçimler yaklaştığı için tek parti yöneticileri bu davayı açtırmadılar. Bu yazılar sonuçlanınca Nazım'dan şu mektubu aldım:

"Muhterem Üstad,

Mektubunuzu aldım. Son makalenizi de okudum. Yalnız Avukatım olmanız dolayısıyla değil, bir yasa ve bilim adamı olarak da adli hatanın ve bir yurttaşa 13 yıldır haksız yere çektirilen ve bundan dolayı feciatı katmerleşen bir işkencenin sona ermesi için giriştiğiniz yiğitçe savaşımın hayranıyım. Teşekkür, minnet ve şükranlarımı sunarım.

Nazım Hikmet"

Ondan sonra savunma için Ankara'ya gittim. Cumhurbaşkanı İnönü beni davet etti. Ve huzuruna kabul eyledi. Bir siyasi mahkumun avukatının Cumhurbaşkanı tarafından huzura kabul edilmesi Fransa'da bile görülmemiştir. Adli hatayı anlattığım zaman İnönü, çok üzüldü. Ve bize elden gelen iyiliği yapmak istediğini söyledi. Kendisinden Nazım'ın İstanbul'a nakil emrini vermesini rica ettim. Hayır demedi. Ayrıca Başbakan, Başbakan yardımcısı ve Adalet Bakanı ile de uzun görüşmeler yaptım Ve adli hatayı onlara da açıkladım. Hepsi bu hatayı kabul ettiler. Fakat onun giderilmesi için herhangi bir harekette bulunamadılar. Nazım'ı çok seven vasisi İrfan Emin Kösemihaloğlu da elinden gelen gayreti esirgemedi.

Bu sırada Nazım açlık grevine girdi. Ölmesinden korktum. Ankara'dan kendisine bir telgraf göndererek grevi bırakmasını rica ettim. Kırmadı. Grevden vaz geçti. Bu grev kamuoyunu çok meşgul etti. Arkasından hukuksal savunmaya geçtim. Ve bütün yasa yollarına girdim. Herkes Nazım'ın suçsuz olduğunu kabul etti. Fakat hapishane kapılarını açmağa yanaşmadı. O dönemin karakteri buydu. Yüz yüze gelince "Evet" uygulamaya gelince "Hayır" idi. Tıbbi savunmaları da yaptım.. Çeşitli hastalıklarını ortaya koydum. Fakat Nazım'a "Hastadır" demek yürekliliğini gösterecek doktor bulamadım. Nihayet yukarda da belirttiğimiz gibi onu İstanbul'a getirterek Cerrahpaşa Hastahanesi'ne yatırdım. Orada röntgen mütahassısı Tarık Temel gibi yürekli bir doktor buldum. O ilk defa Nazım'a "hastadır" diyebilen insancıl bir hekimdir. Onun sayesinde Nazım Hikmet'i özgürlüğe kavuşmasına kadar o hastahane de bıraktırabildik.

Nazım'ın suçsuzluğu meydana çıkınca genel af kanunu da ona sahip çıktı. Ve Demokrat Parti'nin çıkardığı bu yasa Nâzım'a hapishane kapılarını açabildi. O gün hastaneye giderek, kendisini ve yanında kalmakta olan kuzeni ve sevgilisi Münevveri yanıma aldım ve Vala Nurettin'in Salacak'ta ki evine getirdim. Vala Nurettin ve eşi Müzehher hanım onu bir ay kadar orada misafir ettiler. Burada ilk öğle yemeğini yerken Nazım bize çok sevdiği "Memleketim" şiirini okudu. Ve bizleri ağlattı. Anadolu'yu kısrak başına benzeten bu siir Nazım'ın vurt sevgisini gösteren güzel bir yapıttır. Bu şiirdeki, "Bilekler Kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak ve ipek bir halıya benzeyen toprak. Bu cehennem, bu cennet bizim."mısraları Anadolu'nun ve Anadolu insanının gerçek kaderini dile getirmektedir.

Insanlık uğruna yaptıkları hizmetlerden dolayı siyasi rejimler tarafından öldürülen ve mahkûm edilenlerin listesi bir hayli kabarıktır. Nazım da bunlar arasındadır. O hayatını değil, hayatı kadar değerli özgürlüğünü bir hiç uğrunda kaybetti. Ve "Gık" bile diyemeden kimse aleyhinede tek söz söylemeden on üç yılı sineye çekti. Dünyada hiç bir fikir-adamı suç sayılmayan bir çift sözden dolayı 13 yıl zindanlarda kalmamıştır.Bu konuda Nazım dünyada tektir ve tek kalacaktır.

NÂZIM HİKMET
78 yaşında ve aramızda

TÜRK DİLİNİN EN BÜYÜK OZANI NAZIM HİKMET'İ DOĞUMUNUN 78.YILINDA SAYGI VE SEVGİYLE ANIYORUZ. DİLİMİZDE VE YÜREĞİMİZDE YAŞIYOR: SUSTURULMAYA ÇALIŞILDIKÇA SESİ DAHA GÜRÇIKIYOR. IŞIĞIMIZ VE TÜRKÜMÜZ OLAN NAZIM HİKMET'İ ÇOĞALTARAK YAŞATIYORUZ.

Ahmet Gezgin "Gerçek ve Fantezi" konulu fotoğraf sergisini yarın açıyor

İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Dekoratif Sanatlar Fakültesi Asistanlarından Ahmet Gezgin, yarın fotoğraf sergisini açıyor.

Asistan Ahmet Sezgin'in "Gerçek ve Fantezi" konulu fotoğraf sergisi, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi, Osman Hamdi Sergi Salonu'nda, yarın saat 16.30'da açılacak ve 1 Şubat gününe kadar izlenilebilecektir.

Peter Weiss'ın "Salozun Mavalı" oyunu başladı

Tepebaşı Deneme Sahnesi, yapılmakta olan teknik onarımın bitmesinden sonra Peter Weiss'in yazdığı ve Sevgi Soysal'ın dilimize çevirdiği "Salozun Mavalı" adlı yapıtı sergilemeye başladı. Oyunun yönetmenliğini Çetin İpekkaya yaptı.

Tiyatro dönemini Miodrag Bulatovich'in "Godot Geldi" adlı yapıtı ile açan Tepebaşı Deneme Sahnesi cumartesi günleri saat 11.00'de geçen dönem çocukların izledikleri Şinasi Ekincioğlu'nun yazdığı , Reha Bilgen'in yönettiği "Hoşu'nun Mavalı" adlı çocuk oyununun da gösterilerini sürdürüyor.

Nazım Hikmet'in etkileri

Kemal SÜLKER

Türkiye'de ilk kez "Ben proleter şairiyim" diyen Nâzım Hikmet her zaman etkin olabilmiş, sanatı, sanat anlayışı, ürünleri geniş bir yazar topluluğunun yankısını çekmiştir, emekçi halkın sevgisini kazanmıştır, fikir namusu taşıyan burjuva yazarlarının dikkatlerini toplamıştır. Nazım Hikmet, işçi sınıfının ve tüm ezilen , sömürülen, horlanan, hakları yenen kişilerin savunucusu olmayı ödev saymış, yığınların sorunlarına içtenlikle eğilmiş, yazın evreninde, kendini tanıtacak görüş, inanç ve sanat kaynağı bulunanların elinden tutmuş, gelişmelerine çalışmış, şair, hikayeci, yazar olarak sınıf gerçeğini kavramış olanları okurlarına tanıtmaya ağırlık vermiş, onlarla arkadaşlığını da sürdürmüş ve gittikçe başarılı olmalarında çorbada tuz kadar olsun katkıda bulunmuştur.

Kemal Ahmed'in kişiliğinde Babıâli paryalarını korumuş, onlara arka çıkmış, Sabahattin Ali'nin gelişmesini hızlandırmış, Kemal Tahir'in özgün bir kişilik kazanması için onu daima uyarmış, bilinç düzeyinin yönünü iyi kavramasına önem vermiş, Balaban'ı yoktan var etmiş, Orhan Kemal'i yetiştirmiştir.

Nazım, yalnız okurlara sunulan şiir, fıkra, hikaye, roman, piyes ve makaleleri, çevirileriyle değil, eşine, üvey oğluna, arkadaşlarına yazdığı mektuplarla da değerlendirilmek gerekir. Çünkü yayınlanan mektupları da göstermiştir ki, Nâzım hemen her konuda görüşlerini süslemeden, gizlemeden, yayınlanacağını düşünmeden açıklamış, hatta bazı konularda yanıt aldığı vakit tartışmayı mektuplarıyla sürdürmüş, görüşlerinde ısrar ettiği gibi, değişiklikler yapmış, iyi anlaşılmadığı olunca eklemeler ve açıklamalarla fikirlerini savunmuştur.

Şiirin içeriğinde neler olması gerektiğinde sekter olduğunu kabul eden Nâzım, Piraye Altunoğlu Hanımefendiyle tanıştıktan sonra sahici sevda şiirinin de elbette yazılacağı sonucuna varmıştı. Bunu Mehmet Fuad'a yazdığı bir mektupta anlatır. Yenilgi, yalnızlık, acı çekme Nâzım'da konu olurken bu duygular mutlaka umutla dile getirilir ve böylece hapishane çilesini çekerken geleceğe, emeğin özgürlüğü elde edeceğine olan inancını da dizelerine geçirir. Bu yönüyle de , şiirine egemen olan sanat anlayışı ve ideoloji ile, sanatçı yetiştirme, sanatçının elinden tutma ve yapıtlarını okuyanları etkileme yanıyla da Nâzım eşi az bulunan bir şairdir. Nâzım şiirinin aynı doğrultudaki gelişimiyle , satır anlayışı, satırlar arasındaki iç ahenk ve kafiyeler yoluyla tüm uyum sağlama yöntemiyle ürün veren şairlerimiz olmuştur. Nâzım Hikmet şiirinden etkilenilmiş toplumcu gerçekçiliği izlemiş, sanatçılar olmakla birlikte bu şiir devi, kendi türünde yalnız kalmıştır. Örneğin, şiirimizin elbette toplumcu gerçekçi şiirimizin sıra dağlarından okan A.Kadir, Nâzım'ı okuduktan sonra o güne kadar bu duygulu, içli, inançlı şiir ustasında yer etmiş bütün sanatsal yaklaşımları, şiirsel yönelmeleri silinip süpürülmüş olmalıdır. Kemal Özer, şiir anlayışında sağlıklı bir değişmeyi başarmış, tok sesli bir militanın inancıyla haykırmaktadır artık "Tanıman gerek bu sesi" derken ancak Nâzım'ın devrimci seslenişinin öğelerini buluruz. Şiiri dize olarak, kuyumcu ustalığı ile işlenmiş kelimeler yumağı olarak anlamayan Nâzım , konuların getireceği mesaja ön planda yer vermesini bilmiştir. Hemen belirtmeliyim ki, Nazım'da konu "yaşam"dır, kendi yaşamıdır, yakınlarının yaşamıdır, yoldaşlarının kavgasıyla aynı yürek atışını duymadaki erişilmez içtenliği duymadır ve şiirdeki kuruluşu yaşamın gerçek boyutuyla tamı tamına yerine oturtma hüneridir.

Nazım, yazın türlerinin hemen hepsini denemişti ama, "şairliği" bir başkaydı. Buna, kendi deyimiyle "körolası şair alışkanlığı"da diyebiliriz. Nitekim uzun yılların yaşam arkadaşı, eşi Piraye Hanım'ın bir mektubundaki "kitap okuma" bölümünü hemen şiir kalıbına dökmüştü.

"Kitaba düştüm,
sabahtan akşama kadar kitap okuyorum.
Kitaplar akıllı
kitaplar aptal,
kitaplar büyük,
kitaplar çocuk
Kitaplar en uzak, en güzel yolculuk.." (22.11.–1943.)

Kitap konusunda hemen bugünün ortamına ve yokluklarına bir bakalım. Pek çok "yok" arasında kağıt yokluğu 1979'u ağır şekilde etkiledi. Koca bir yıl gazete kağıdı desteklendi de, kitap kağıdı, Türkiye Yazarlar Sendikası üyelerinin kitaplarının gereksinmesi olan kağıt, iktidarın umursamazlığıyla karşılandı. Neden? Bunu Nâzım yanıtlasın:

"Davası, meselesi olmayan kitap, kitap değildir. Bütün büyükkitaplar, roman,şiir, falan filan, insanların karşısında bir davayı öne süren, bir meseleyi ele alan, onu edebiyat çerçevesi ve kanunları ve imkanlarıyla halle çalışan kitaplardır. Bu dava ve mesele ne kadar insana yakın, ne kadar kendi devrinin ve hiç olmazsa yakın geleceğin davası ve meselesi olursa o kadar kitap büyük ve değerli olur. Davası olan kitap kavgası olan kitap demektir. Kavgasız kitap hareketsiz kitaptır, hareketsiz kitap ise ölüdür. Yazdığı eserden insanlara karşı mesuliyet hissi duymayan muharrir, hele bu asırda, on para etmez. İki türlü sanat eseri ve iki türlü sanatkâr vardır. 1. Hoşça vakit geçirmek için okunan eser. Eğlence değerinden başka bir değeri olmayan kitap. Ve onun muharriri. 2. Sanat değerinden, sırf estetik kaidelerinden hiç bir şey kaybetmeksizin, bilakis onu bir kat daha da kuvvetlendirerek, insanlara hiç olmazsa bir doktorluk kitap kadar gerekli lüzumlu, faydalı olan, mesuliyetini müdrik kitap ve onun muharriri."

Mehmed Fuad'a gönderilen bu mektuptaki kitapla ilgili anlatım ve değerlendirmeyi burjuvazi de kabul etmekteydi. Onun için de TYS yazarlarının kitaplarını basabilmeleri için gereken kağıdı bulmada hiç bir aceleleri, duyarlıkları ve gereksinmeleri olmadı. Çünkü, Nâzım'ın anlatımıyla "Her sosyal devir kendi sanatını ve kendi bünyesinde yaşıyan hakim sınıflarla mahkum sınıfların sanatını vermiştir." O halde açlıktan ölüm oranı boyuna yükselen çocuklara sınıfsal açıdan yaklaşan yazarın kitap için aradığı kağıdı bulamaması iktidarlar için ciddi bir sorun olamadı. İşçi sınıfının devrimci atılımlarını dizelere yansıtan şairlerimizin kitapları için kağıt bulmaktaki zorlukları , iktidarlar için sorun bile değildir.

Nâzım, her vakit çağının şairi olmasını bilmiş, umudunu yitirmemiş, kavgasını bırakmamış, unutmamıştır. Yaşamı öylesine sevmiştir ki, "Yaşamaya Dair 2" adlı şiirini şöyle noktalamıştı:

Diyelim ki, hapisteviz.
yaşımız da elliye yakın.
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir
kapının.
Yine de dışarıyla beraber yaşayacağız,
insanları, hayvanları, kavgası ve rüzgarıyla yani
duvarın arkasındaki dışarıyla.
Yani, nasıl ve nerde olursak olalım
hiç ölmeyecekmiş gibi yaşanacak..."

Sanırım işte bu inanç ve bu tutum, Nazım Hikmet'i gittikçe daha çok kişilerin, daha çok işçi sınıfının ve daha çok emekçi halkın yanında, içinde, özlemlerinin derinliğinde, mücadelesinin ateşi içinde yaşatmaktadır.

Neleri sevmedi Nâzım?

Ama en önemlisi yaşamayı sevmek... Ve insanları sevdiği için, onların mutluluğu uğrunda ölmeyi bilerek insanları sevmek.

Bunun içindir ki 1935'e kadar şiir kralı sayılan Yahya Kemal elçilikle yoklaştı. Faruk Nafiz ve Haşim, Nâzım'ın yeni sesi ve inancının sağlamlığı ile unutuluverdi. İktidarın resmi şairleri, egemen sınıfın edebiyattaki uzantıları, ülkenin bir türlü gerçek "efendisi" olamayan köylünün, işçinin, emekçinin insanca yaşamasını amaçlıyan şiir karşısında yenildi, yeni sınıfın şairi ise yaşadı, sevildi, beğenildi, izlendi, açılan bu bereketli tarlada aynı türden ama değişik boyda, değişik renkte, değişik biçimde aynı toplumcu gerçekçiliğin yeni ve taze ürünlerini yetiştirenler hakları yenen sınıfların sesi, dili, gözü, kulağı olmayı bildiler.

Uzun yıllar gün ışığına çıkarılması önlenen Nâzım Hikmet'in yapıtları bugün birçok baskılar yapıyor, ayrı ayrı yayınevlerinin kitapları arasında yer alıyorsa, bu Nâzım'ın başlattığı uğraşın zafere ulaşmasındandır. Elbette onun izinde yürüyen ve de özgün şiirler, hikayeler, romanlar, eleştiriler getiren kuşakların bu zaferi sağlamak için egemen sınıfların anaforuna kapılmamayı bilerek zor işi seçebilmelerine bu yengi de büyük payı vardır. Bunlar insana umut veren iyi insanlardır. Nâzım'ın "iyi İnsanları."

Yazıyı, Nâzım'ın, Kemal Tahir'e gönderdiği bir mektubunda yer verdiği şiirinin bir kaç dizesiyle biterelim.:

"Saatler geçti.
Avluya indim.
Nefis bir güneş var.
Ah, gözünü sevdiğim bozkırı.
zerre zerre sıhhat topladığını duyuyor adam.
Arkadaşlarla hep seni konuştuk.
Şu anda dünya
İyi insanlarla ağzına kadar dolu gibi geliyor
bana.
Pek rahat,hâtta mesudum biraz."
(9 Kasım 1943)

Çok yaşasın iyi insanlar!

Nazım Hikmet'in şiirinde doğal-toplumsal-üretken insan teması

Afşar TİMUÇİN

Nazım Hikmet'in şiiri, bütün dünya insanının sevebileceği güzellikte bir şiir olmasıyla olduğu kadar, bütün dünya insanını ilgilendirebilecek derinlikte, bir şiir olmasıyla da evrenseldir. Nazım Hikmet adının büyüklüğü işte bu aşkın güçlülükten gelir. Bütün dünya insanı için geçerli olanı bulmak, bütün dünya insanı için doğmakta olanı görüp ölmekte olanı sezebilmek, bir ozan çabasının üstünde bir düşünür çabasını gerektirir her zaman. İnsanı bugünden yarına daha da yücelterek ulaştırabilmek adına , olan'la olması gereken arasındaki köprülere ulaşmak için, Nazım Hikmet'in deyişine yakın bir deyişle söylersek, belki bilgin olmak gerekmez ama bilmemek de çıkar yol değildir. Bu yüzden, ozan, her şeyden önce bir düşünür olmak, hatta bir bilimci olmak zorundadır. Doğanın yasalarından giderek insanın özelliklerini, daha özel anlamda da insan toplumlarının özelliklerini kavrayamazsak, sanatımız değersiz ve en önemlisi de yararsız olacaktır.

Nazım Hikmet'te her zaman bu, doğal insan olma bilinci çıkar karşımıza. Nazım Hikmet'in şiiri, bu bilinçle örülmüş bir şiir olarak, insanı doğanın içinde arayan bir şiirdir. Toplumun yasalarını yapan insanın yasalarıdır, insanın yasalarını yapan da doğanın yasaları. Doğanın içinde olmayan, daha doğrusu doğanın içinde alınmayan insan soyut insandır, daha doğrusu soyutlanmış insandır. Böyle bir insan, sanatın içeriğini oluşturabilen bir öge olarak, bir mutluluk tasarısı da olsa gerçek değildir. Doğallığından uzaklaştıkça kendi gerçekliğinden uzaklaşır insanoğlu..

Doğal insan tasarısı eskidir, doğal-toplumsal insan tasarısı oldukça yeni. Stoa'cılar da doğal insanı bulmuşlardı, ancak onların doğal insanı doğallığı içinde toplumsallaşamamış insandı. Ödev ahlakına bağlanıyorlardı ama,- onların kapalı bir bireycilik ahlakına sığınmış oldukları savı yanlıştır- toplumsallık bireyselliğin bir türeviydi sanki. Çağdaş insan doğal-toplumsal insandır, doğada ve toplumda üretkenliğiyle insandır. Ve artık yalnız toplumsal insan insandır: toplumculuğun yüce anlamı da buradan gelir. Tek kişilik kaygıların bittiği yerde insan başlar. Bu insan, doğada ve toplumda üreterek doğayı ve toplumu dönüştüren insandır. Kendini üretirken başkalarını üretmek, başkalarının üretilerinde üremek bir de.

Marx ve Engels birlikte yazdıkları bir yazıda şöyle diyorlardı: "Bireylerin yaşamlarını dışlaştırma biçimi onların ne olduğunu da tam tamına belli eder . Onların ne olduğu da üretimleriyle belli olur, ürettikleri şeyle ve ürettiklerini üretme biçimiyle belli olur. Bireylerin ne olduğu üretimlerinin maddi koşullarına bağladır." İşte bu üretken insandır Nazım Hikmet'in insanı da. Nazım Hikmet'in şiirinde yaşayan, vuruşan, dönüşen, dönüştüren insan bu insandır. Hiç bir şey bizimle başlamadı, hiç bir şey bizimle bitmeyecek. Bizde ancak bazı başlangıçlar ve bazı bitişler yansır. Nazım Hikmet'in şiirini kavramak demek, evrimin içindeki, bir başka deyişle evrimin konusu olan bu insanı kavramak demektir. Bu insanı yakından tanımak, yani bir anlamda çağdaş olmak, Nazım Hikmet'in şiirini doğru kavrayabilmek için tek çıkar yoldur.

Olaylardan

(Baştarafı 1. Sayfada)

luluklarını unutmuşlardır. Cinayet şebekelerine yataklık etmektedirler. Suçlular korunmakta, omuzları sıvazlanmaktadır. Hatay tâlihsizliğini, atanan valinin kişiliğinde bulmuştur. Namaz kılmayı, Haca gitmeyi müslümanlık sanan, dinin ve insanlığın gereklerini yerine getiremeyen vali ile devletten çok, halktan çok MHP'ye ve ağalara hizmeti görev sayan Emniyet Müdürü Hatay'da bugünkü durumunun sorumlularıdır."

Senatör Mehmet Sönmez ile milletvekilleri Haydar Demirtaş, Mevlut Önal, Ömer Miski, Malik Yılman ve Sabri Öztürk ortak basın toplantılarında karanlık olayların tezgahlandığı ilin parlamenterleri olarak İskenderun olaylarını yerinde incelediklerini belirterek Necdet Bozkurt'un öldürülmesi konusunda da şöyle konuştular:

"1 Ocak 1980 günü Ankara Dev—Genç eski ikinci başkanı Necdet Bozkurt kaymakamlıkta, ikiyüzellibin nüfuslu şehrin merkezinde tertipçiler tarafından öldürtülmüştür, Necdet Bozkurt'un kaçtığı yalandır 20 gündür işkence ve açlıkla yürüyemeyecek durumda olan bir kişinin kaçması olanaksızdır. Necdet Bozkurt'un göğsünden kurşun yediği bellidir, otopsi raporu da dediklerimizi doğrular biçimdedir. Tertipçiler Necdet Bozkurt'u öldürmüşlerdir. Kamuoyuna da kaçarken vuruldu demektedirler. Bu düzmecelere toplumun karnı toktur ve kimse inanmayacaktır."

Bombalanan ve kurşunlanan polis karakoluyla bu olayın hiçbir bağlantısı olmadığını savunan parlamenterler ortada suçluların bulunmadığını belirterek "Yakalanan bir tek taksi şoförü vardır. O da Mehmet Yılmaz adındaki MHP militanıdır" dediler.

CHP'li 6 parlamenter olayın gerçekten karanlık olduğunu vurgulayarak vali ve emniyet müdürünün olayı aleviler ve solcuların yaptığını söylemekle gerçekleri çarpıttığını söylediler. Parlamenterler bu düşüncenin Hatay'ı barut fıçısına ve oturulmaz şekle soktuğunu, 80'e yakın yurttaşın evlerini bırakıp açıkta kaldığını, kimsenin can güvenliğinin olmadığını da iddialarına eklediler.

"ANTAKYA'DA FAŞİSTLERİN MEZHEP AYRIMI OYUNU BOZULDU"

Öte yandan İstanbul'daki Antakya'lı Devrimci öğrenciler adına yapılan basın açıklamasında Faşistlerin Antakya'da Malatya—Sivas, Kahramanmaraş olaylarının bir benzerini yaratmak için alevi—Sünni yurttaşlar arasına ayırım sokmak için çaba harcadıkları fakat Antakya halkının bu oyuna gelmeyerek faşistlerin oyununu bozduğu ifade edildi.

Basın açıklamasında faşistlerin Antakya'da tezgahlamak istedikleri Kahramanmaraş benzeri soykırımın Antakya halkının yiğit direnişi sayesinde önlendiği de bildirildi. Açıklamada ayrıca Antakya'nın her an yeni olaylara gebe olduğu, faşistlerin ilçeye dışardan yığınak yaptıkları belirtiliyor.

Birikmiş

(Baştarafı 1. Sayfada)

473 milyon dolarlık ithalat transferi gerçekleştirildi. Bu büyüklükteki bir transfere karşın, kasım ayı ithalatı 358.4 milyon dolar düzeyinde kaldı. Bu arada, fiili ithalatın 49 milyon dolarlık bölümünün finansmanı ise çeşitli yollardan kendi yapıları içinde sağlandı.

Kasım ayında döviz transferlerinin fiili ithalattan yüzde 50 oranında daha fazla olduğu gözlenmektedir. Transferlere verilen bu ağırlık sonunda, Merkez Bankası'nın döviz mevcutları 100 milyon dolar dolayında azaldı. Böylece Merkez Bankası'nın döviz mevcutları kasım ayı sonunda 560 milyon dolara düşerken, aynı eğilimin sürmesine bağlı olarak 4 ocak'da 476 milyon dolara kadar indi. Merkez Bankasının döviz mevcutlarının yaklaşık 50 milyon dolarlık efektifler dışındaki bölümünün bütünüyle geçmiş aylarda yapılan ithalatın karşılığı olarak, yabancı bankalarda depolandığı belirtilmektedir.

MADEN-İŞ

(Baştarafı 1. Sayfada)

nin basılıp Bölge Temsilcisinin gözaltına alındığını, Gıda-İş Cibali Şubesi'nin basıldığını ve Aster-İş Kocaeli Şubesi'nin Vali tarafından mühürlendiğini belirterek son tutuklama kararının bu baskılarla olan ilintisini vurguladılar.

Maden-İş üyesi 35 bin işçi adına toplu sözleşme görüşmelerine oturacakları MESS'in Başkanı'nın AP hükümetinin "gölge başbakanı" olduğu da söylenen bildiride şunlar dendi:

"Üyelerimiz toplu sözleşme savaşımındaki kararlılıklarını sürdürecekler, grev hazırlıklarını hızlandıracaklardır.

İşçi sınıfının ekmek ve demokrasi kavgasını ezmeye kimsenin gücü yetmeyecektir."

Türkiye

(Baştarafı 1. Sayfada)

İşin üzülecek yanı, bu yasaları ve hükümleri uygulamak zorunda olanların elde edilen başarısız sonuçları kendi beceriksizliklerine yada çekingenliklerine bağlayacak yerde daha fazla yasa ve hüküm değişikliği istemeleridir.

Cibali

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu arada, Tekel direnişiyle ilgili olarak bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Bülbül şunları dedi:

"Tekel işçileri, canlarına, şehitlerine, haklarına ve mücadelelerine sahip çıkacaklardır. Bütün işçiler emekçiler, demokratlar ve devrimciler, Tekel işçilerine yöneltilen saldırıyı, faşizmin ve sermayenin genel saldırısının çok önemli bir halkası olarak ele alıp derhal işçilerin yanında saf tutmalı, anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-şövenist güç ve eylem birliğini tekel işçilerinin mücadelesini desteklemede hayata geçirmelidirler."

Emekçinin

(Baştarafı 1. Sayfada)

başladı.

Az gelişmiş ülkelerin en büyük sorunlarından biri yetersiz ve kötü beslenmedir. Günümüzde "kötü beslenme" denildiği zaman özellikle proteinlerin-hayvansal gıdaların yetersiz alınması, hatta bazı bazı hiç alınmaması ortaya çıkmaktadır.

Son yıllarda iyice artan fiyatların karşısında artık bir işçi ya da bir memurun evine balık alıp götürmesi hayalden de öte oldu.

Az gelişmiş ülkelerin halkı genellikle tahılla beslenirken gelişmiş olan ülkelerin halkları, et, süt, balık, yumurta beslenmekte ve bu farklı beslenme koşulları da halkların arasında sağlık, fizik gücü direnç ve zeka farklılıkları doğurmaktadır.

Ülkemizdeki milli gelirin büyükdengesizliğine bağlı olarak toplumumuzun beslenme koşulları da büyük farklılaşma göstermektedir.

Bundan on yıl önce yapılan istatistiklere göre halkın % 70'i hayvansal gıda alamazken, bu oran 1979 yılında % 90'a ulaştı. Tarım işçileri bir kilo et ya da balık alabilmek için ortalama 2 -2,5 gün fabrika işçileri ise ortalama olarak bir tam günlüklerini bu besin maddelerine vermek zorundadırlar.

Son bir iki yıl öncesine kadar et fiyatlarının epeyce altında olduğu için halkın arada bir de olsa yanına yaklaşabildiği, istavritler, izmaritler, hamsilerin yanına artık yaklaşılmaz oldu.

Balık fiyatlarına şöyle bir göz atarsak yüksek dereceli bir memurun bile kolay kolay balık tablalarının yanına yaklaşması söz konusu olamaz.

Piyasalarda balık fiyatları:

Lüfer: 275-400 TL.
Kalkan: 400-500 TL.
Barburya: 350-450 TL.
İstavrit: 60-75 TL.
Hamsi: 50-75 TL.

Baskı

(Baştarafı 1. Sayfada)

Millet Meclisi üyelerine dağıtılan baskı yasalarına ait Adalet Komisyonu raporunda Devlet Bakanı Köksal Toptan'ın, "Bazı maddelere muhalif" şerhi bulunuyor. Komisyon Başkanı AP Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu'nun da birçok maddeye muhalif kaldığı anlaşıldı. Çorum AP Milletvekili Kemal Biberoğlu ve Kastamonu Milletvekili Hilmi Durak'ta polis selahiyetlerinin ve idare amirlerinin yetkilerinin genişletilmesine karşı çıktıkları aynı komisyon raporunda belirtildi.

En uzun muhalefet şerhi İçişleri Komisyonu raporuna ekli AP Yozgat Milletvekili Ömer Lütfi Erzurumluoğlu tarafından verildi. Bu muhalefet şerhinde polis baskı ve selahiyetleri, İller İdaresi, 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri ve 1930 sayılı Dernekler Kununlarında yapılan değişiklikler kınanıyor. Polis Selahiyet ve Vazife Kanunu 9. maddesine yapılan değişikliği vaktiyle 1973 yılında da yapıldığı ve CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne başvurması üzerine iptal edildiği bu değişikliğin aynı nedenlerle iptal edileceği kaydediliyor. Muhalefet şerhi şöyle sürüyor:

"Valilere vukubulmuş veya vukubulması muhtemel fevkalade ve alelade, ani veya ani olmayan her olay için askeri kuvvet ve yardım isteme, celbetme hak ve yetkilerini vermektedir.

Bu yetki verildiği takdirde memleketimizin bugün içinde bulunduğu şartlar karşısında, askeri birliklerin gerekli gereksiz her gün her yerde ve sık sık kullanılabileceği endişesindeyiz. Ayrıca vukuu ihtimalinden şüphelenilecek her olay için bu yola başvurulabilecek ve böylece askeri birliklerin normal kolluk kuvvetleri gibi ve hatta önleyici zabıta tedbirlerinde dahi valiler emrinde istihdam sonucu doğuracaktır. Bu nedenlerle:

Asker normal eğitimden uzak kalacaktır.

Erler zabıta görevi için yetiştirilmiş olmadıklarından ve gerektiğinde başlarında komutan bulunmaksızın birer, ikişer kişilik timler halinde ayrı ayrı mahallelerde görev yapmak zorunda kalacaklarından, hizmetlerini ifade istenmeyen yanlışlıklar, sakıncalar doğacak ve sivil-asker, polis-asker sürtüşmelerine meydan verebilecektir.

Bu görevler ifa olunurken, polis silahlı ve cephaneli bulunacak. Ere cephane verilmesi halinde zabıta görevi ile eğitilmemiş olması nedeni ile birçok mahzurları doğacaktır.

Göstericilerin vesair eylemcilerin slogan ve davranışları ile erlerin tabiatını, disiplinini ve tertemiz karakterini bozması, dejenere etmesi ve son dayanak ve ümit olan silahlı kuvvetleri de etkisiz hale getirebileceğinden endişeliyiz.

Aynı mülahazlarla 32-nci maddenin (e) fıkrasına da muhalifiz.

Aynı mülahazarımızın ışığı ve esprisi içinde 1932 ve 171 sayılı kanunlarla 1630 sayılı kanuna da muhalif olduğumuzu..."

Baskı yasalarının en sıcak taraftarı MHP'nin komisyondaki temsilcisi Çorum Milletvekili Mehmet Irmak'ta tasarıya muhalif oy vermiştir.

Ortak Pazar ile Türkiye ilişkileri yeniden canlanıyor

BRÜKSEL
(DIŞ HABERLER SERVİSİ)

Brüksel'de önceki gün toplanan Avrupa Ekonomik Topluluğu Bakanlar toplantısında, Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile yaptığı Ortaklık Anlaşması'na yeniden geçerlilik kazandırılması kararlaştırıldı.

Türkiye'nin ürettiği bazı ürünlere AET üyelerinden bazıları tarafından engelleme yapılması ve Türkiye'nin gümrük duvarlarının aşamalı olarak indirilmesi konusunda isteksiz davranarak, gümrük indirimine ilişkin kararın uygulanmamasını istemesi üzerine Ortaklık Anlaşması dondurulmuştu.

Türkiye'nin isteksiz davranmasının nedeni bazı sanayi dallarını dış etkilerden korumaktı.

Ortaklık anlaşmasının yeniden canlandırılması konusunda somut önlemlerin gelecek ay yapılacak toplantıda ele alınacağı ve AET'nin Türkiye'ye yapacağı yardımı arttıracağı bildirildi.

Yugoslavya Devlet Başkanı Tito'nun sağlık durumunun ciddileştiği bildirildi

BELGRAD (THA)

Sol bacağındakı bir damar tıkanıklığı nedeniyle ameliyat edilen Yugoslavya Devlet Başkanı Josip Broz Tito'nun sağlık durumunun ağırlaştığı hakkındaki söylentiler yayılmaya başladı.

87 yaşında ve halen dünyanın en yaşlı devlet başkanı olan Tito'nun 8 doktordan oluşan sağlık kurulu, her ne kadar başkanın kendisini ameliyat sonrasına oranla daha iyi hissettiğini açıklamışsa da, ameliyat edilen bacağının durumunda bir değişiklik olmadığını bildirdi.

Bir merkez komitesi toplantısında Devlet Başkanının sağlık durumu hakkında özel görüşme açıldığı ve Yugoslav Güvenlik Kuvvetlerinin teyakkuz durumunda bulunduğu gelen haberler arasında. Diplomatik çevreler Belgrad'da yabancı kuruluşlara ait binalar ve özellikle Sovyetler Birliği ile ABD Büyükelçiliği çevresindeki güvenlik önlemlerinin büyük ölçüde attırıldığını, devlet başkanının kaldığı Beyaz Saray çevresinde sürekli kimlik kontrolü yapıldığını belirterek, olayın halk arasında Tito'nun sağlık durumuna ilişkin olumsuz söylentilere yol açtığını söylediler.

Mareşal Tito

2 ilkokul

(Baştarafı 1. Sayfada)

Feriköy 50. Yıl Lisesi'nde öğretmenlerin açığa alınması ile ilgili forum düzenlendi. Öğrenciler bir gün süreyle dersleri boykot ettiler. Feriköy Lisesi öğrenci velileri de bu konuda bir toplantı düzenlediler....

Kahramanmaraş katliamını protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle TÖB—DER yöneticilerinin gözaltına alınmalarını protesto etmek amacıyla Kartal Akşam Ticaret Lisesi öğrencileri düzenledikleri forumda [illegible] yıl sonuna kadar süreceğini ifade ettiler.

Görevden alınan öğretmenlerinin görevlerine geriverilmesini isteyen Tınaztepe İlkokulu öğrencileri ve velileri okulda yaptıkları bir toplantıdan sonra, Valiliğe, İlk Öğretim Müdürlüğü'ne dilekçe verdiler. Bu konuda tüm yasal yollara başvuracaklarını söyleyen veliler, okuldan çocuklarını alıp dağılırken, "öğretmenler geri verilsin" "Kahrolsun Kahramanmaraş katliamı" şeklinde slogan attılar. Veliler öğretmenler görevlerine dönünceye kadar çocuklarını okula göndermeyeceklerini bildirdiler.

ANKARA

Küçükesat 50. Yıl Lisesi öğrencileri açığa alınan öğretmenlerinin yeniden görevlerine iade edilmelerini isteyerek derslere girmediler. Olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri 200'ün üzerinde öğrenciyi gözaltına aldı.

ADANA

Adana'da 12 lise, 3 fakülte ve bir yüksek okulun öğrencileri açığa alınan öğretmenlerin görevlerine dönmelerini istediler.

Adana Erkek Lisesi, Motor Sanat, Yapı Meslek, Karşıyaka, Karşıyaka Endüstri, Hürriyet Anafartalar, Devrim, Bursa Gündüz ve gece Ticaret Liseleriyle, Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Eğitim Enstitüsü yayınladıkları ortak bildirilerde, "öğretmenlerimizin daha önce hazırlanmış bir oyun gereği açığa alındıklarını, amaçlanan oyunun okullarımızın faşistleştirilmesi olduğunu biliyoruz. Öğretmenlerimizin haklı direnişini destekliyoruz" dediler. Ortak bildiriye, okulların jandarma polis karargahı haline getirildiği ifade edilerek şöyle devam edildi:

"Arkadaşlarımız hiç bir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınmakta tartaklanmaktadırlar. Gözaltına alınan arkadaşlarımıza işkence yapılmaktadır. Arkadaşımız Durdu Cincik işkence sonucu öldürülmüştür. Öğrencilerin üzerine ateş açılmış, İrfan Yücel öldürülmüş, on kişi yaralanmıştır. Jandarma ve polis okulları terketmelidir."

YİTİK

Nüfus kağıdını ve sigorta kartımı yitirdim. Geçersizdir.

Mustafa SOLMAZ

Demokrat: 196

YİTİK

H.Ü. aldığım şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

İsmail Hakkı EMİROĞULLARI

Demokrat: 20

ÇAĞRI:

Gazi Eğitim'li Halkın Birliği taraftarları 22 Ocak'ta Ankara'da buluşalım.

Yurtsever Gençlik

(Demokrat: 210)

ERDOĞAN ÇAMDAL
1959....

17.1.1979 da Kadırga Yurdunda Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinde katledildi. Demokratik Özerk Üniversite. Mücadelemizde yaşıyor.

İstanbul Üniversitesi ve Edebiyat Fakülteli Yurtsever Devrimci Gençlik Taraftarları.

(Demokrat: 209)

Adak filminin biletlerini satan 4 kişi gözaltında

Çalışma Bakanlığında önceki gün "Adak" filmine bilet sattıkları gerekçesiyle 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Bakanlık memurları gözaltına alınanların önce Çankaya Karakolu'na daha sonra da Emniyet Sarayı'na götürüldüklerini ve arkadaşlarının Müsteşar Hikmet Büyüklimanlı'nın özel gayretiyle gözaltına alındığını açıkladılar.

Bu noktada tam bir açık yüreklilik ve açık sözlülük sağlanmadığı sürece, erişilen özgürlük düzeninin yıpranma olasılığı büyüktür. Zaten anarşiyi yaratan odakların bir kısmı da bunu istemektedir.

DPT

(Baştarafı 1. Sayfada)

gel olarak gördükleri ilerici, yurtsever, devrimci kadrolar temizlenmek istenmiştir. Bu sürgünlere paralel olarak da DPT'nin idari kadroları gerici kişilerle doldurulmaktadır.

Emperyalist kuruluşların ülkemizdeki rolü ve faaliyetlerini açığa çıkartmak için bilinçli bir çabayı yıllardır sürdüren TMMOB olarak, DPT'de sürdürülen bu yönü kamuoyuna duyuruyor, DPT çalışanlarının mücadelesini sonuna kadar destekleyeceğimizi açıklıyoruz."

ABD'li

(Baştarafı 1. Sayfada)

İran'dan kovacağını bildirdi. Öte yandan Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde 50 kadar Amerikalı'yı rehin tutan İranlı öğrenciler eski Başbakan Şahpur Bahtiyar'ın CİA ve İsrail İstihbarat Örgütü MOSSAD'dan yardım gördüğünü kanıtlayan belgelerin bulunduğunu açıkladılar.

Amerikalı gazetecilerin sınır dışı edilmesi ile ilgili bir toplantı düzenleyen İran Devrim Konseyi İran'dan çıkarılan muhabirlerin adına çalıştığı gazete, ajans veya radyonun yeni göndereceği muhabirlerin de yalan haber göndermeyi sürdürdüğü takdirde söz konusu basın kuruluşunun İran'a yeni muhabir göndermesinin yasaklanacağını bildirdi.

İran, Türkiye'ye sattığı ham petrolün tonunu 190 Dolar'a çıkardı

ANKARA (ANKA)

İran ile Türkiye arasındaki 1980 yılı petrol bağlantısı çerçevesinde ,500 bin tonluk bir ithalat için 95.2 milyon dolarlık akreditif açıldığı öğrenildi. Buna göre, İran'dan yapılan ham petrol ithalatı ton başına 190 dolara yükselirken, geçen yıla göre yüzde 13 oranında pahalandı.

Önümüzdeki günlerde İpraş Rafinerisi'ne partiler halinde getirilecek olan ham petrol ithalatıyla ilgili öteki işlemlerin de tamamlanmak üzere olduğu belirtildi.

1980 yılında Türkiye İran'dan 1.5 milyon ton ham petrol 500 bin ton da fuel-oil, ithal etmek üzere bağlantı sağladı.

YORUM

Amerika için yeni bir çıkış kapısı

(Baştarafı 5. Sayfada)

sakin değildi. Dört yılda 84 Milyar dolar harcayıp, silah fabrikatörlerinin gücüyle Amerikan Ekonimisinin kurtarılacağı hesabıyla buna Carter pek önem vermiyordu. Zaten Batı Avrupa kamuoyu Sovyetler eğer Orta Avrupa'da açık bir silah üstünlüğüne sahip ise, 1983'te gelecek füzelerin kendilerine ne ölçüde yardımcı olacağını da pek anlamamıştı. Batı Almanya —ki Avrupalı üyelerin oylarını o yönetiyordu— Başbakanı H. Schmidt "füzelerin yapılması ile o füzelerin yerleştirilmesinin" aynı şeyler olmadığını pek iyi bilirdi. Ama Carter ekonomisini kurtarma yolunda bir adım atmıştı. "varsın atsın" tutumunu takındı.. Takındı ama Batı Avrupa kamuoyuna herşeyi kabul ettirmek öyle kolay şey değildi, bunun tepkileri gelebilirdi.

Ortadoğu'daki İran ve Afganistan olayları Carter'ı Batı Avrupa kamuoyundan gelen tepkilerle, Amerikan silah sanayinin kısıtlanması riskinden kurtardı. Siyaset aleminin tarihte yeralmış en büyük canavarı Adolph Hitler "Almanya'da Yahudi sorunu olmasaydı, onu ben icad ederdim" derdi. Bunun gibi, eğer Afganistan olayları olmasaydı da Carter başka bir bahane icat ederdi. Olaylar bu "icada" gerek bırakmadı.

Carter şimdi çok ferahlamış olmalı.

NATO ile AET Sovyetler'e karşı alınacak önlemlerde anlaşamadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

NATO'ya üye 15 ülkeyle, 9 AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu-Ortak Pazar) üyesi ülke Brüksel'de Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesini kınadılar, ancak Sovyetler'e karşı alınacak önlemler konusunda görüş birliğine varamadılar. AET Dışişleri Bakanlarıyla NATO ülkelerinin yüksek düzeydeki yetkilileri sırayla yayınladıkları iki bildiride yumuşamanın bölünemeyeceğini vurguladılar.

"Dokuzlar" Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesini haklı göstermek için yaptığı açıklamaların kabul edilemeyeceğini belirterek, askerlerinin derhal Afganistan'dan çekilmesi yolundaki BM kararına uymasını istedi.

Bu arada gözlemciler, AET'nin Sovyetlerle ne ticari ne de ekonomik yaptırımlar uygulanmasından yana olmadığını,, ayrıca endüstri ticaretinde ya da SSCB'ye verilen kredilerde kısıtlama istemediklerini belirttiler.

Bu arada NATO Genel Sekreteri Joseph Luns'un bildirisinde NATO ülkelerinden ABD, İngiltere ve Kanada gibi ekonomik önlemlerden yana ülkelerle diğerleri arasındaki görüş ayrılıkları açıkça gözlemleniyor.

İsviçre'de yayınlanmakta olan Neue Zurcher Zeitung gazetesine göre, Avustralya hükümeti, ABD.ye Batı Avustralya'da Hint Okyanusu kıyılarındaki deniz ve hava üsleri ile Cocos adalarından yararlanabileceğini bildirdi.

Öte yandan ABD Savunma Bakan Yardımcılarından Warren Christopher, Brüksel'den ayrılarak Batı Almanya'nın Başkenti Bonn'a gitti. Christopher Bonn'da : Sovyetler'in Afganistan'a müdahalesi konusunu Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher ile görüşecek. TASS Ajansı, bu gezinin uluslararası gerginliği arttıracağını ileri sürdü. Sovyetler Birliği Savunma Bakan Yardımcılarından Sergey Groşkov'da Demokratik Almanya Başkenti Berlin'e geldi.

NE ALIRSAN 12,5

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı:. 3265/23
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi
3 aylık 675.— TL.
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

1980 Bütçesi, katsayı ve MEMURLAR

2 — ARAŞTIRMA İNCELEME SERVİSİ

Var olan koşullarda tek çözüm tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkıdır

KATSAYI ARTIŞLARI ÇÖZÜM DEĞİLDİR

1970'lerde geniş memur, öğretmen, teknik eleman kesimleri toplumsal muhalefetin önemli bir parçası oldu.

ÇİZELGE I

YILLAR	İSTANBUL GEÇİNME İNDEKSİ	70-100	GERÇEK MAAŞ	UYGULANAN KATSAYI
1970	155.6	100	974.00	7
1971	185.2	119	818.00	7
1972	213.7	137.3	709.00	7
1973	243.6	156.6	622.00	8
1974	301.8	194	688.00	8
1975	365.8	235.1	690.00	9
1976	429.6	276.2	399.00	9
1977	541.3	348	699.00	12
1978	876.3	563.4	651.00	14
1979	1507.8	969.4	412.00	16

NOT: Bu çizelgede kira sabit kabul edilmiştir. Devlet istatistik Enstitüsü fiyat indeksleri bülteninden ve DİSK Araştırma Enstitüsü 1978 Ekonomik Rapor'dan yararlanılmıştır.

- NİSBİ DEMOKRATİK HAKLAR EMEKÇİLERİN ELLERİNDEN ALINIRKEN, GÜLÜNÇ KATSAYI ARTIŞLARIYLA KİTLELERLE ALAY EDİLİYOR.
- BU KATSAYI ARTIŞLARI EMEKÇİLERİN MUHALEFETİNİ SUSTURMAYA YETMEYECEK.
- KATSAYI ARTIŞLARI BAZI DAR GELİRLİLER İÇİN YÖN SAPTIRICI; DÜZENİN DEVAMINA BEL BAĞLAYICI ÖZELLİKLER DE İÇERMEKTEDİR. NE VAR Kİ, KİTLELER ARTIK BU OYUNLARA GELMİYORLAR. BAKKAL-KASAP HESAPLARI EN KÖR VATANDAŞLARIN BİLE GÖZLERİNİ AÇIYOR.

BUGÜN rakamlara göre fiyat artışları 1970'e göre on kat artmıştır. Enflasyon oranının bu derece yüksekliği karşısında memur ücretlerindeki parasal artışlar, fiyatlar sabit tutulmadığı sürece görünüşte kalmaktadır. Gerçek maaşlar (maaşın satın alma gücü) ise sürekli düşmektedir. Yani memurların gerçek maaşlarındaki düşüş nedeniyle yaratılan gelirden giderek azalan bir pay aldıkları ortadadır. Memur maaşlarının 70'lerdeki satın alma gücünü koruyabilmesi için katsayının en az 70 olması gereklidir. Oysa egemen sınıfların değil maaşları 70 katsayıya göre ayarlamak, ufak bir artışa bile tahammülleri yok. "Değerli iş adamımız" Vehbi Koç'un 5.1.1980 günü verdiği demeç hepimizin zihinlerinde, "Maaş ve ücretler dondurulmalı" diyor Vehbi Koç.

Bu düzenden memnun olmayan emekçilerin muhalefetini kırmak, saptırmak amacıyla sermaye çevreleri yaygın bir biçimde "işçi ücretlerindeki artışın enflasyona yol açtığını" iddia ederler. Bunu söylerken, sendikal hak mücadelesine hız veren memurların bu çabalarını engellemek ve işçi sınıfını enflasyonun nedeni olarak gösterip memurlarla arasını açarak dayanışmalarını yok etmeyi amaçlarlar.

Sermayedarlar enflasyonu asgari düzeyde tutmayı gerçekten istiyorlarsa aşırı kârlarından biraz fedakarlıkta bulunsunlar. Memurlara verilecek para yoksa, para kaynaklarını bulsunlar, örneğin kendilerini vergilendirsinler. Çizelge I'de görüldüğü gibi uygulanan katsayı fiyat artışları karşısında aciz kalmıştır. Uygulanan katsayı ile devletin kendi koyduğu kurallarla saptadığımız olması gereken katsayı arasındaki fark korkunçtur. Bu aynı zamanda katsayı sisteminin en anti-demokratik yönüdür de: Yüzbinlerce emekçi hakkında başkaları yani egemen sınıflar karar vermektedir.

ÇİZELGE II

DERECE	GÖSTERGE	16 katsayı BRÜT	16 katsayı NET	22 katsayı BRÜT	22 katsayı NET	NET ARTIŞ
1/1	1050	16280	7347	23100	9428	2081
4/1	700	11200	5507	15400	6887	1380
7/1	505	8080	4265	11110	5478	1213
10/1	400	6400	3552	8800	4565	1013
15/1	300	4800	2855	6600	3626	771

Katsayı sisteminin bir özelliği de küçük memurun aleyhine işlemesidir. ÇizelgeII'de görüleceği üzere katsayının 16'dan 22'ye çıkması halinde küçük memurun maaşındaki artış çok azdır. Bu da devletin ücret farklılaştırması yoluyla memurlar arasında ayrıcalıklı bir tabaka yaratma politikasından başka birşey değildir. Memur maaşlarına ek olarak ödenen yan ödemeler, ek göstergeler bu yönde etkili araçlar olarak kullanılmaktadır. 1. ve 4. derece yönetici kadrolarda bulunanlar, ordu mensupları, hakimler, savcılar ve bunun gibi düzenin önemli baskı grupları bu ilave ödemelerle geniş memur kitlesinden ayrı tutulmaktadır.

Sağlanan çok az artışın büyük bir kısmına devlet vergi olarak el koymaktadır. Kalan kısmı da zaten daha şimdiden % 80'e varan fiyat artışlarıyla değerini yitirmektedir. Katsayının 22 olmasıyla sağlanan artış daha gerçekleşmeden geri alınmıştır. Ve daha şimdiden, emekçiler, önümüzdeki günlerde çeşitli ürünlere yapılacak zamlarla nasıl geçineceklerini düşünmeye başlamışlardır.

Öte yandan egemen çıkar çevrelerinin sözcüleri katsayı artışının bütçeye 50-60 milyar lira yük yüklediğini iddia ederek emekçi halka karşı yürüttükleri baskı politikalarına haklılık kazandırmak istemektedirler.

MEYAK SOYGUNU

BUGÜN memurlar açısından diğer bir önemli sorun da kendilerini ilgilendiren sosyal güvenlik kurumlarının içinde bulunduğu açmazlardır. Bilindiği gibi, bugün Türkiye'de çalışanların bir bölümünü kapsayan sosyal güvenlik kurumları vardır. (İşçiler için SSK, memurlar için Emekli Sandığı, esnaf ve sanatkarlar için Bağ-Kur) Bu kurumlarının temel işlevlerinin üyelerinin sağlık, konut, borçlanma gibi gereksinmelerini karşılamak, malüllük ve emeklilik durumlarında bir güvence sağlamak olmalıdır.

Ama varolan düzen, çalışanların gelirlerinden yapılan zorunlu kesintiler sonucu bu kurumlarda biriken fonları, dolaylı yollardan tekelci sermayeye vermektedir. Ve emekçiler kendi yarattıkları fonların yönetim ve denetiminde hiçbir şekilde söz ve karar sahibi değillerdir.

Son yıllarda ortaya çıkarılan MEYAK kesintilerinin durumu sosyal güvenlik fonlarının bu niteliğini çok daha belirgin bir şekilde açığa çıkarmıştır. Bir milyona yakın memur her ay maaşlarının belirli bir bölümünü MEYAK kesintisi olarak öderken karşılığında hiç bir yarar sağlayamamakta, biriken milyarlarca liralık fonlar, diğer toplumsal amaçlı fonlarla birlikte genelde tekellerin çıkarları doğrultusunda işleyen KİT'lerin finansmanında kullanılmaktadır. Tüm memurların zararına işleyen bu MEYAK soygununa son verilmesi, bugün geniş memur kitlesinin acil bir talebi olmuştur.

SONUÇ

ECEVİT hükümetinin giderayak katsayıyı 22 olarak ilan etmesi "Katsayı 25" diye gürültü koparmaları boşuna değildir. Bütün bunlar emekçiler üzerinde oynanmak istenen oyunların bir parçasıdır. Her yıl bütçe görüşmeleri döneminde katsayı tartışmaları ön plana çıkarılır.

Yoğun bir biçimde sürdürülen katsayı tartışmalarının yanı sıra kamuoyunun yanlış yönlere kanalize edilmesine çalışılır. Muhalefet katsayıyı yeterli bulmaz, hükümeti suçlar; hükümet katsayı artışının bütçeye getirdiği zorluklardan söz eder durmaksızın. Bu sen ben kavgası arasında egemen sınıfların tek yanlı istekleri belirleyici olur ve çalışanlar buna seyirci durumuna düşürülür. Bu göstermelik artışlar memurlara ekonomik açıdan pek bir yarar sağlamamakta ama her artışın peşinden yeni bir zam, yeni bir baskı gelmektedir.

Grevli Toplusözleşmele Sendika Hakkının elde edilmesi, çalışanların insanca bir yaşama kavuşmaları yolundaki ilk adımdır. Egemen sınıfların bu tek yönlü kararları üzerinde etkili olabilmenin koşulu onlarla pazarlık yapma hakkına sahip olmaktır. Ama hiçbir zaman sendikal haklarla büyük kazançlar elde edilebileceğini, sömürüden kurtulunabileceğini sanmamak gerekir. DİSK Araştırma Enstitüsü'nün yaptığı bir araştırmaya göre 1970-1977 döneminde işçilerin net ücretlerinde %11'lik, memurlarda ise % 21'lik bir düşüş olmuştur. İşçiler kendi ücretlerinin tespit edilmesi sürecine belirleyici olmamakla birlikte katıldıkları ve bu yolda büyük mücadeleler verdikleri halde yine de ücretlerinin alım gücünün düşmesini önleyemiyorlar ve bütün bunların bilincinde olarak mücadelelerini siyasi bir özle sürdürüyorlar. Memurlar işte bu amaçla grevli toplusözleşmeli sendika haklarını biran önce elde etmelidir.

Kısacası, çalışanlar arasındaki işçi-memur gibi yapay ayrımlar kaldırılmalı, tüm çalaşanlara grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı verilmelidir. Öte yandan, MEYAK soygununa bir an önce son verilip bütün kesintiler faizleri ile birlikte ve paranın değer kaybı da hesap edilerek geri verilmelidir. Ve memurlar, tüm emekçiler gibi, kendi gelirleriyle yaratılan sosyal güvenlik fonlarının yönetimi ve denetiminde söz ve karar sahibi olmalıdırlar.

— SON —

TÜM MALİYE PERSONELİ DERNEĞİ GENEL BAŞKANI: KENAN ALTINTAŞ:

"1980 Bütçesinin öngördüğü 22 katsayı memur yığınının taleplerini karşılamıyor"

1980 Bütçesinin öngördüğü 22 katsayı çalışan memur yığınının taleplerini karmşılayamaz. Zaten hazırlanış koşulları ve amacı memurların taleplerinin karşılanmasını içermemektedir. Mevcut sistem (Çarpık Kapitalizm) doğası gereği her tür yasayı kendi egemenleri, kendi sahipleri için ve en çok onların işine gelecek biçimde düzenler. Dolayısıyla bu yasalardan herhangi birinin Bütçe Kanunu, Devlet Memurları Kanunu vb.) sistemin bütünlüğü ve amacı dışında düşünülmesi olanaksızdır.

Bu nedenle;

Söz konusu (Çalışan memurların ücret, disiplin, çalışma koşulları vb.) yasaların hazırlanışı geniş memur kitlelerinin ve onları temsil eden örgütlerinin katılımı ya da talepleri dikkate alınmadan işverence tek yanlı hazırlanmaktadır.

Böylece doğal olarak 1980 Bütçe Kanunu ile katsayının 22 yada 25 olması özel birşey getirmiş olmayacaktır. Genel bürokrasinin üst kesimlerinin dışında kalan geniş memur yığını biraz daha yoksullaşmış, % 100 ü aşan enflasyonist baskı karşısında alım gücü yükselmemiş daha daha da düşmüş olacaktır. Öte yandan katsayı sistemi, memurların üst (bürokrat) kesimlerinin hızla Ülkenin egemen sınıflarıyla daha bir bütünleşmesi gibi özelliği de içinde taşımaktadır. Ayrıca ek göstergeler aracılığıyla bu durum daha da pekiştirilmektedir.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız bu olgular, memurların ekonomik demokratik örgütleri olan bizleri şöyle bir sonuca ulaştırır

—Sistemin tüm baskılarına karşı memurların en güncel en küçük görünen ekonomik demokratik talepleri birer ön kazanım, birer mevzii olarak elde edilmeye çalışılmalı, elde edilmelidir.

—Hemen her ücret artışından yana olmak (Örneğin katsayının yükseltilmesi), ancak sistemin zorunlu kıldığı çelişkilerini açığa çıkarmak ve ona karşı mücadele etmek görevimizdir

—Son olarak memurların üzerindeki sömürü ve talanın kısmen bertaraf edilebilmesi grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkının kazanılmasıyla olanaklıdır. Memurlara grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının olmadığı Dünyadaki sayılı ülkelerden biri olan Türkiye'de de bu mücadele kolay olmayacaktır. Bu anlamda memurların ör- örgütlendiği çeşitli demokratik kitle örgütlerine bu mücadelede büyük görevler düşmektedir. Elbetteki bu mücadelemiz ülkemizde verilen bağımızlık demokrasi mücadelesinden soyut olmayacaktır. Bizzat onun bir parçası olacaktır.

ÇOCUK GAZETESİ

Bir kardeş dedi ki:

Bu bizim öğretmen öğrenmemiş

Öğretmenler
doğruyu öğretir derler.
Peki bu bizim öğretmen
ne zaman kendi söylediğini dinler?

Şimdi bize der ki:
Bu cetveldir.
Bu cetvel uzunluk ölçer,
düz çizer.
Sonra
uzunluk ölçmek ve düz çizmek
için yapılan cetveli
ellerimize vurmak için kullanır.
Bu tebeşirdir
karatahtaya bununla yazılır der.
Ama kızınca başımıza fırlatır.

Şimdi ben
öğretmenimden çok
hademe teyzeyi seviyorsam
ayıp mı ediyorum...

Mustafa Hulusi GÜNGÖR

Filistinli Çocuğun ağıdı

Benim için gitmişsin savaşa
Koşup oynayabileyim diye dileğimce
Düşmanın elimizden aldığı topraklarımızda
Annem söylüyor
Evimiz de oradaymış sonra

Ağabey, benim ağabeyim
Şimdi düşman oturuyormuş evimizde
Git, söyle, çıksınlar evimizden
Dayanamıyorum çadırda gecenin soğuğuna

Annem diyor ki orada bizim
Babamız da varmış
Biz göçmüşüz haziran savaşında
O orada kalmış
Toprağın altında uyuyormuş, hiç görmemiş beni
Görürsen uyandır ve büyüdüğümü söyle

Ağabey, güzel ağabeyim
Düşmanı yenmeden dönme
Senin için hergün dua ediyor
Ve ağlıyoruz annemle

İsmail UYAROĞLU

İsmail Uyaroğlu'nun "Filistinli Çocuğun Ağıdı" adlı şiiri "Gözlem Çocuk aşama dizisi'nde çıkan GÜL SAĞANAĞI adlı kitabından alınmıştır.

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen : Nural BİRDEN

V

Ve Ksantippe kocası Sokrat'a
"Yine sarhoş musun? " dedi.
Sokrat da "Emin misin? " dedi ona.
Bugün biri hâlâ filozoftan sayılır,
Berikine kötü karı derler oysa.

Sokrat ünlü bir yunan düşünürüydü. O dönemin yöneticilerinin hoşuna gitmeyen sözler söylediği için zehirlenerek öldürüldü.

TV/de Bugün

19.00 HABERLER

19.05 GÖKKUŞAĞI

Programın "Bir kitabımız var" bölümünde Muzaffer İzgü'nün yazdığı ekmek parası adlı kitaptan seçilen bölüm; tartışma bölümünde: Ortaokul öğrencileri ile "Okullarda ceza ve ödüllendirme konusu tartışılıyor. Gökkuşağından haberler bölümünde, çocukları ilgilendiren, sağlık eğitim, kültür haberleri yer alıyor.

20.00 HABERLER

20.35 UYKUDAN ÖNCE

20.45 SAZ ESERLERİ

20.50 KULA EVLERİ

21.20 ŞİRKET

Dizinin "Angelika'ya Sevgilerle" adlı 3. bölümü yayınlanacak.

22.05 BALE

22.50 HABERLER